

**Bruxelles, 20 februarie 2025
(OR. en)**

6385/25

**AGRI 64
AGRIFIN 15
AGRIORG 21
AGRISTR 10
ENV 95
POLCOM 34**

NOTĂ DE ÎNȘOȚIRE

Sursă:	Secretara Generală a Comisiei Europene, sub semnătura dnei Martine DEPREZ, Directoare
Data primirii:	20 februarie 2025
Destinatar:	Dna Thérèse BLANCHET, Secretară Generală a Consiliului Uniunii Europene
Nr. doc. Csie:	COM(2025) 75 final
Subiect:	COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR Viziunea pentru agricultură și sectorul alimentar Împreună pentru construirea unui sector agricol și alimentar al UE atractiv pentru generațiile viitoare

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul COM(2025) 75 final.

Anexă: COM(2025) 75 final

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 19.2.2025
COM(2025) 75 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

**Viziunea pentru agricultură și sectorul alimentar
Împreună pentru construirea unui sector agricol și alimentar al UE atractiv pentru
generațiile viitoare**

Cuprins

1. Împreună pentru construirea unui sector agricol și alimentar al UE atractiv pentru generațiile viitoare.....	2
2. Viziunea și obiectivele pentru 2040: un sistem agroalimentar atractiv, competitiv, durabil și echitabil pentru generațiile actuale și viitoare.....	5
3. Elaborarea în comun a răspunsurilor politice pentru o industrie agroalimentară prosperă....	6
3.1. Construirea unui sector atractiv care să asigure un nivel de trai echitabil și care să valorifice noi oportunități de venit	6
3.2. Un sector competitiv și rezilient în fața provocărilor globale	12
3.3. Un sector agroalimentar adaptat exigențelor viitorului, în armonie cu natura.....	19
3.4. Valorificarea alimentelor și promovarea unor condiții de viață și de muncă echitabile în zone rurale dinamice.....	22
4. Crearea unui mediu favorabil: Plasarea cercetării, a inovării, a cunoștințelor și a competențelor în centrul economiei agroalimentare a Europei.....	27
5. CONCLUZII	29

1. ÎMPREUNĂ PENTRU CONSTRUIREA UNUI SECTOR AGRICOL ȘI ALIMENTAR AL UE ATRATIV PENTRU GENERAȚIILE VIITOARE

Agricultura și alimentele sunt esențiale pentru modul de viață european. Întrădăcinate în tradiții bogate, modurile în care producem alimentele și le consumăm au contribuit la modelarea comunităților, culturilor și peisajelor care definesc Europa.

Agricultura și alimentele, inclusiv pescuitul, sunt sectoare strategice pentru Uniune, oferind alimente sigure și de înaltă calitate pentru 450 de milioane de europeni și jucând un rol esențial în securitatea alimentară la nivel mondial. Raportul Niinistö¹ recunoaște sectorul alimentar ca fiind unul dintre sectoarele cele mai importante pentru furnizarea de servicii esențiale cetățenilor. Sprijinul acordat de Uniune prin intermediul politicii agricole comune (PAC) se află în centrul proiectului european din motive întemeiate. Securitatea, siguranța și suveranitatea alimentară din Uniunea Europeană nu sunt negociabile. Cetățenii europeni confirmă acest lucru: 94 % dintre cetățenii care au participat la cel mai recent sondaj Eurobarometru confirmă faptul că este important să se asigure în permanență o aprovizionare stabilă cu alimente în UE².

Alimentele fac parte, de asemenea, din competitivitatea noastră. Sistemul agroalimentar, ancorat în piața unică a UE și în diversitatea sa în ceea ce privește întreprinderile, domeniul de aplicare, amploarea și metodele de producție, a generat o valoare adăugată de peste 900 de miliarde EUR în 2022, oferind locuri de muncă pentru aproape 30 de milioane de persoane³, cifră care reprezintă aproximativ 15 % din totalul locurilor de muncă din UE. În calitate de cel mai mare exportator agroalimentar din lume, UE și-a sporit constant excedentul comercial de-a lungul anilor, ajungând la 70 de miliarde EUR în 2023⁴. În același timp, situația este diferită în ceea ce privește aprovizionarea cu produse din pescuit și acvacultură, semințe oleaginoase și culturi proteice, printre altele, în cazul cărora UE depinde în mare măsură de importuri.

Agricultura și alimentele sunt esențiale pentru susținerea unor comunități dinamice și prospere din punct de vedere economic în zonele rurale și de coastă. Zonele rurale găzduiesc 25 % din populația UE și acoperă 75 % din teritoriul său, făcând astfel parte integrantă din identitatea Europei⁵. Zonele rurale și de coastă dinamice sunt esențiale în combaterea depopulării și în facilitarea „dreptului de a rămâne pe teritoriu”.

Agricultura și pescuitul înseamnă să lucrezi în cooperare cu natura. Fermierii și pescarii sunt gardieni ai naturii, fundamentul pe care se sprijină o Europă rezilientă. Aceștia reprezintă o **parte vitală a soluției** la protecția și reziliența naturii, solurilor, apei, aerului, biodiversității, oceanelor și climei noastre. **Fermierii, pescarii și întreprinderile din sectorul alimentar sunt inovatori și întreprinzători.** Inovarea deschide calea către noi modele de afaceri și beneficii, făcând ca tranziția să fie benefică

¹ Niinistö, S., *Safer together – Strengthening Europe's Civilian and Military Preparedness and Readiness (Mai sigur împreună – Consolidarea disponibilității și pregătirii în domeniul apărării civile și militare a Europei)*, 2024.

² Comisia Europeană - Eurobarometru 2025: [Europenii, agricultura și PAC - ianuarie 2025 - - sondajul Eurobarometru](#) .

³ Eurostat, *Cifre-cheie privind lanțul alimentar european – ediția 2024 (europa.eu)*, 2024. Cifrele privind ocuparea forței de muncă în agricultură datează din 2020.

⁴ DG Agricultură și Dezvoltare Rurală, [Monitorizarea comerțului agroalimentar al UE. Evoluții în 2023](#), martie 2024.

⁵ Eurostat, [Urban-rural Europe - introduction - Statistics Explained](#). (Europa urbană-rurală - introducere - Statistici explicate) pagină consultată în februarie 2025.

atât pentru fermieri și pescari, cât și pentru natură, sprijinind, în același timp, competitivitatea.

Cu toate acestea, nu ar trebui să considerăm niciodată suveranitatea noastră alimentară ca fiind de la sine înțeleasă. Industria agroalimentară a rezistat șocurilor pandemiei și costurilor ridicate ale factorilor de producție, demonstrându-și reziliența incredibilă. Cu toate acestea, presiunea tensiunilor geopolitice, efectele moștenite ale crizelor recente, impactul devastator al fenomenelor meteorologice extreme și al degradării mediului, precum și consecințele tendințelor structurale amenință viabilitatea acestui sector important și autonomia strategică a UE.

Industria agroalimentară actuală se confruntă cu transformări structurale dificile, inclusiv cu discrepanțe semnificative în ceea ce privește amploarea operațiunilor agricole și îmbătrânirea populației agricole. Doar aproximativ 12 % dintre fermierii din UE au vârsta sub 40 de ani⁶. Chiar dacă venitul pe persoană implicată în agricultură a crescut în ultimele decenii, acesta rămâne semnificativ mai mic decât media din restul economiei⁷, ceea ce afectează în mod direct mijloacele de subsistență ale fermierilor și împiedică capacitatea acestora de a investi, a planifica și a inova. Acesta rămâne factorul primordial în mobilizarea fermierilor la care UE a asistat recent.

Deși mulți tineri își exprimă interesul pentru o carieră în sectorul agricol ca o carieră, iar unii sunt angajați cu succes în întreprinderi agricole familiale prospere, există multe provocări și obstacole. Perspectivile de venit foarte incerte, în combinație cu cerințe de reglementare complexe care se pot traduce prin sarcini birocratice sufocante, profitabilitatea scăzută care împiedică investițiile, producția predispusă la crize, schimbările demografice, disparitatea de gen, lipsa accesului la serviciile de bază în unele zone rurale și dificultățile cu care se confruntă această profesie se numără printre factorii care pot face agricultura din ce în ce mai neatractivă pentru generațiile viitoare. Impactul cumulat al sectorului agroalimentar sporește adesea presiunea ridicată asupra mediului și climei, în timp ce fermierii depind de natură pentru a asigura producția viitoare. Majoritatea acestor provocări sunt comune producătorilor primari din sectoarele pescuitului și acvaculturii, precum și industriei agroalimentare în ansamblu.

Lipsa de certitudine și stabilitate pentru viitorul profesional al fermierilor europeni a dus la proteste recente la scară largă în UE. În acest context, este esențial ca UE să **recunoască rolul vital pe care îl joacă fermierii în viețile noastre și pentru mijloacele noastre de subsistență, să relanseze competitivitatea și să consolideze atractivitatea acestei profesii, astfel încât să poată prospera, inova și oferi numeroasele sale beneficii societății noastre – astăzi, mâine și în 2040.** Acest lucru este cu atât mai relevant având în vedere viitoarea extindere, precum și provocările și oportunitățile aferente pentru agricultură și pentru fermieri, în actualele și viitoarele state membre ale UE.

Prezenta comunicare stabilește o viziune asupra sistemului agroalimentar european pentru 2040 și ulterior și prezintă o foaie de parcurs pentru a orienta acțiunea UE pentru a garanta că **toate politicile funcționează în conformitate cu această viziune** și sunt adaptate la noile realități. În multe domenii, pentru atingerea obiectivelor va fi necesară o

⁶ Eurostat, [Agricultorii și forța de muncă agricolă - statistici - Statistici explicate](#), pagină consultată în februarie 2025.

⁷ DG Agricultură și Dezvoltare Rurală, [Prezentare generală a economiei fermelor la nivelul UE](#), pagină consultată în februarie 2025.

mai bună aliniere între politicile naționale și cele ale UE. Această viziune sprijină, de asemenea, realizarea Busolei pentru competitivitatea UE, inițiativa emblematică generală a UE de stimulare a competitivității UE⁸. Viitorul **Pact privind oceanele** va stabili, de asemenea, cadrul pentru valorificarea vastei zone maritime și a liniei de coastă a UE pentru a consolida securitatea alimentară, menținând în același timp activele naturale pe care se bazează sectorul pescuitului și stimulând competitivitatea prin inovare. În plus, Comisia va pregăti o viziune pentru sectorul pescuitului și acvaculturii în perspectiva anului 2040 pentru a asigura competitivitatea și sustenabilitatea acestuia pe termen lung, pentru a asigura crearea de locuri de muncă și pentru a aborda problemele presante care afectează comunitățile de pescari.

Prezenta comunicare se bazează pe contribuții strategice multiple, inclusiv, în special, pe Dialogul strategic privind viitorul agriculturii în UE⁹, precum și pe rapoartele Draghi¹⁰, Letta¹¹ și Niinistö¹². Ea se bazează, de asemenea, pe concluziile șefilor de stat și de guvern din UE¹³, pe concluziile Președinției belgiene a Consiliului privind viitorul agriculturii (2024), precum și pe concluziile Consiliului din 2024 privind viitorul PAC. Comunicarea se bazează, de asemenea, pe avizele și rezoluțiile Parlamentului European, Comitetului Economic și Social European și Comitetului Regiunilor.

Răspunsul politic este articulat în jurul a **patru domenii prioritare fundamentale**. Comunicarea prezintă **direcții de lucru** cu privire la modul în care aceste inițiative de politică vor fi concepute într-un mod incluziv și bazat pe cooperare. Realizarea obiectivelor din aceste domenii prioritare se bazează în mare măsură pe elemente adiacente importante, și anume **simplificarea** cadrului de reglementare care afectează fermierii și întregul lanț valoric agroalimentar și **inovarea** care oferă soluții pentru o tranziție sustenabilă.

Un nou mod de lucru: consolidarea încrederii și a dialogului

Experiența arată că anumite subiecte legate de alimentație și agricultură pot fi foarte polarizante și că este mai probabil ca un consens societal să rezulte din abordări favorabile incluziunii. Prin urmare, esența acestei viziuni este un nou mod de lucru – consolidarea încrederii și a dialogului în întregul sistem agroalimentar, în UE și la nivel mondial.

Primii pași au fost deja realizați prin intermediul Dialogului strategic și al setului său de recomandări convenit în unanimitate. Dar acest dialog trebuie să se desfășoare mai mult pe teren, cu o interacțiune susținută și mai eficace cu fermierii, cu operatorii din lanțul alimentară și cu societatea civilă de la nivel local și regional din întreaga Europă, ascultând preocupările și ideile acestora. În același timp, mecanismele existente de promovare a dialogului și a cooperării cu părțile interesate la nivelul UE, **cum ar fi**

⁸ Comisia Europeană (2025), *O Busolă pentru competitivitatea UE*, COM(2025) 30 final.

⁹ [Dialogul strategic privind viitorul agriculturii UE. O perspectivă comună pentru agricultură și alimentație în Europa](#), 2024.

¹⁰ Draghi, M., *Viitorul competitivității europene*, septembrie 2024.

¹¹ Letta, E., *Much more than a market. Speed, Security, Solidarity. Empowering the Single Market to deliver a sustainable future and prosperity for all EU Citizens* (Mult mai mult decât o piață – viteză, securitate, solidaritate; capacitatea pieței unice pentru a asigura tuturor cetățenilor UE prosperitate și un viitor durabil), 2023.

¹² Niinistö, S., *Safer together – Strengthening Europe's Civilian and Military Preparedness and Readiness* (Mai sigur împreună – Consolidarea disponibilității și pregătirii în domeniul apărării civile și militare a Europei), 2024.

¹³ Agenda strategică a Consiliului European pentru perioada 2024-2029, Declarația de la Versailles din 2022, Declarația de la Granada din 2023 și Declarația de la Budapesta din 2024.

actualele grupuri de dialog civil, vor trebui revizuite pentru a garanta o participare mai semnificativă și mai eficace la elaborarea politicilor viitoare. Noul **Comitet european pentru agricultură și sectorul alimentar**¹⁴ va sprijini Comisia în elaborarea de politici favorabile incluziunii, oferind consiliere strategică și promovând o nouă cultură a dialogului între diferiții actori din lanțul agroalimentar. În plus, **Rețeaua PAC a UE** va continua să faciliteze schimburile între toți actorii relevanți, iar **dialogurile anuale privind politica pentru tineret** vor permite includerea semnificativă a tinerilor cetățeni și fermieri în discuțiile politice.

În cele din urmă, Comisia va continua să mențină **un dialog permanent cu toate celelalte instituții și organisme ale UE**, în special cu Parlamentul European și Consiliul UE, cu Comitetul Regiunilor și cu Comitetul Economic și Social European, precum și cu principalele organizații și parteneri internaționali. Pentru a asigura **monitorizarea eficace a punerii în aplicare a prezentei viziuni**, Comisia va raporta periodic tuturor instituțiilor UE cu privire la progresele înregistrate în ceea ce privește punerea în aplicare cu succes a diferitelor inițiative.

2. VIZIUNEA ȘI OBIECTIVELE PENTRU 2040: UN SISTEM AGROALIMENTAR ATRACTIV, COMPETITIV, DURABIL ȘI ECHITABIL PENTRU GENERAȚIILE ACTUALE ȘI VIITOARE

Uniunea din anul 2040 trebuie să fie un loc în care agricultura și producția alimentară să prospere pe întregul continent, în toată diversitatea lor. Un loc în care agricultura este atractivă pentru generațiile viitoare, iar sectorul agroalimentar este competitiv, rezilient, adaptat exigențelor viitorului și echitabil.

Viitorul acestui sector strategic se bazează pe capacitatea Uniunii și a statelor sale membre de a institui condițiile adecvate pentru a permite:

- **O industrie agroalimentară atractivă și previzibilă, în care veniturile să le permită fermierilor să prospere**, atrăgând generațiile viitoare¹⁵ care vor continua să producă alimente accesibile tuturor și care răspund cererilor consumatorilor; în care există condiții favorabile pentru a permite industriei agroalimentare să își valorifice potențialul antreprenorial, sprijinit de diferite surse de venit și competențe pentru a profita de oportunitățile oferite de inovare, tehnologie și tranziția verde; în care serviciile ecosistemice benefice pentru mediu, apă, sol sau calitatea aerului, precum cele din sectorul ecologic în creștere, sunt recompensate în mod corespunzător; în care un lanț alimentară care funcționează echitabil asigură repartizarea echitabilă a sarcinii și a costurilor tranziției de-a lungul lanțului.
- **O industrie agroalimentară competitivă și rezilientă în fața creșterii concurenței și a șocurilor la nivel mondial.** Acest lucru depinde de capacitatea UE de a-și diversifica relațiile comerciale, creând noi oportunități de export

¹⁴ [Grup consultativ la nivel înalt](#) format din 30 de organizații membre reprezentând trei categorii de părți interesate: comunitatea agricolă, alți actori din lanțul de aprovizionare cu alimente și societatea civilă, inclusiv în domenii precum mediul și clima, bunăstarea animalelor și aspecte legate de consumatori.

¹⁵ Krzysztofowicz, M., Rudkin, J., Winthagen, V. și Bock, A., [Farmers of the future](#), (Fermierii viitorului) EUR 30464 EN, Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, Luxemburg, 2020, ISBN 978-92-76-26331-9, doi:10.2760/5237, JRC122308.

pentru acest sector și reducând dependențele critice; în care cadrul și acțiunile globale le permit fermierilor să concureze în condiții de concurență echitabile la nivel mondial, să reducă povara birocrăției pe plan intern și să sporească reziliența sectorului pentru a putea nu numai să reziste șocurilor și să se redreseze în urma acestora, ci și să se adapteze și să se transforme. UE continuă să contribuie la securitatea alimentară la nivel mondial și să își îndeplinească rolul de creare de parteneriate în întreaga lume.

- **O industrie agroalimentară adaptată exigențelor viitorului, care funcționează în limitele planetei**, în care agricultura și sectorul alimentar contribuie împreună la obiectivele climatice ale UE, conservând în același timp solurile sănătoase, apa curată și aerul curat și protejând și restabilind biodiversitatea Europei. Părțile interesate de-a lungul lanțului alimentar contribuie în comun la obținerea acestor rezultate și partajează riscurile tranziției. Toate segmentele sistemului agroalimentar sunt mult mai bine pregătite pentru a face față efectelor schimbărilor climatice, ale pierderii biodiversității și ale poluării, pentru a utiliza resursele naturale în mod durabil și eficient și pentru a funcționa în conformitate cu o abordare de tip „O singură sănătate”.
- **O industrie agroalimentară care prețuiește alimentele, promovează condiții de muncă și de viață echitabile și zone rurale și de coastă dinamice și bine conectate**, inclusiv regiunile ultraperiferice; în care zonele rurale facilitează dreptul de a rămâne pentru cetățenii acestora; în care legătura dintre alimente, teritoriu, sezonabilitate, culturi și tradiții este apreciată ca parte integrantă a modului de viață european; în care UE rămâne un lider mondial în materie de inovare alimentară și siguranță alimentară, iar alimentele sunt accesibile pentru cetățeni; în care sănătatea mintală nu este un tabu, ci face parte din sistemul de sprijin social pentru fermieri și lucrători; în care condițiile de viață și de muncă atrag un număr mai mare de femei și de tineri către această profesie și asigură protecția drepturilor lucrătorilor din ferme și de-a lungul lanțului valoric alimentar.

În cele din urmă, esențial pentru realizarea acestei viziuni, sistemul agroalimentar european investește și valorifică puterea transformatoare pe care o oferă **cercetarea, cunoștințele, competențele și inovarea**.

3. ELABORAREA ÎN COMUN A RĂSPUNSURILOR POLITICE PENTRU O INDUSTRIE AGROALIMENTARĂ PROSPERĂ

Această viziune poate fi realizată numai printr-un răspuns politic orientat spre viitor și coerent, articulat în jurul întrebării centrale: cum se poate construi un sistem agroalimentar durabil din punct de vedere economic, social și ecologic și, prin urmare, atractiv, competitiv, adaptat exigențelor viitorului și echitabil pentru generațiile actuale și viitoare?

3.1. Construirea unui sector atractiv care să asigure un nivel de trai echitabil și care să valorifice noi oportunități de venit

În urmă cu peste 60 de ani, UE s-a angajat să asigure un nivel de trai echitabil pentru populația agricolă, astfel cum se prevede la articolul 39 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene. Acest angajament este la fel de relevant și în prezent. În medie, venitul agricol global per lucrător este în continuare semnificativ mai mic decât salariul

mediu din întreaga economie (60 % din salariul mediu în 2023)¹⁶, în pofida eforturilor depuse.

Fermierii nu doresc să depindă de sprijinul public, dar natura volatilă a acestei profesii și dezechilibrele pieței impun adesea acest lucru. La definirea diferitelor măsuri menite să asigure un nivel de trai echitabil, **trebuie să ne bazăm pe toate sursele de venit:** venituri de pe piață, sprijin public, precum și surse de venit complementare diversificate și noi.

Un lanț alimentar corect și echitabil

În primul rând, fermierii trebuie să obțină **venituri mai bune de pe piață**, astfel încât să poată face investițiile necesare pentru a se adapta la exigențele viitorului și pentru a spori reziliența fermelor lor. O condiție prealabilă în acest sens este corectarea dezechilibrelor actuale din lanțul alimentar, în care o distribuție inechitabilă a veniturilor, a riscurilor și a costurilor afectează adesea în mod disproporționat producătorii primari. **Practicile în care fermierii sunt forțați în mod sistematic să vândă sub costurile de producție nu vor fi tolerate.**

Au fost deja luate primele măsuri pentru a reechilibra pozițiile și pentru a facilita aplicarea corespunzătoare a normelor de combatere a practicilor comerciale neloiale prin propunerile adoptate de Comisie la 9 decembrie 2024¹⁷. Acestea vor consolida poziția producătorilor în negocierea și încheierea contractelor și vor proteja mai bine fermierii împotriva practicilor comerciale neloiale.

În plus, mai multe state membre au recurs la norme naționale care vizează abordarea provocării reprezentate de vânzarea sub costul de producție, ceea ce ar putea conduce totuși la abordări diferite pe piața unică. Ca parte a evaluării normelor actuale, practicile comerciale neloiale vor fi investigate în continuare, împreună cu o revizuire a reglementărilor naționale, astfel cum se recomandă în Dialogul strategic. Pe această bază, Comisia va propune inițiative suplimentare, în special revizuirea Directivei privind practicile comerciale neloiale **pentru a aborda principiul conform căruia fermierii nu ar trebui să fie obligați să își vândă în mod sistematic produsele sub costurile de producție**, precum și revizuirea Regulamentului OCP în contextul propunerilor privind PAC post-2027.

În același timp, astfel cum s-a sugerat în Dialogul strategic, poziția fermierilor în lanțul valoric trebuie consolidată prin încurajarea acestora să se alăture cooperativelor și/sau asociațiilor pentru a reduce costurile, a crește eficiența și a îmbunătăți prețurile de pe piață. PAC sprijină deja fermierii în această privință.

În plus, un element-cheie pentru stimularea încrederii și a echității este **transparența** cu privire la modul în care sunt formate și partajate costurile și marjele în cadrul lanțului alimentar. Comisia va spori și mai mult transparența de-a lungul lanțului alimentar, inclusiv prin intermediul noului **Observator al lanțului agroalimentar al UE (AFCO)**, care va elabora și va publica indicatori referitori la formarea prețurilor în lanțul alimentar pentru a orienta acțiunile viitoare. Aceste instrumente ar trebui, de asemenea, să sprijine

¹⁶ [Comisia Europeană, Portalul privind informațiile din sectorul agroalimentar: Locurile de muncă și creșterea economică în zonele rurale. Veniturile fermierilor în comparație cu salariile din restul economiei, pagină consultată în februarie 2025.](#)

¹⁷ Modificările recent propuse ale **Regulamentului privind organizarea comună a piețelor (OCP)** vizează consolidarea poziției producătorilor în negocierea și încheierea contractelor de furnizare de produse agricole, încurajarea cooperării între fermieri și îmbunătățirea transmiterii prețurilor. În mod similar, noile norme propuse privind aplicarea transfrontalieră în cadrul **Directivei privind practicile comerciale neloiale** ar trebui să ne ajute să protejăm mai bine fermierii împotriva practicilor comerciale neloiale.

competitivitatea pe termen lung a IMM-urilor din sectorul alimentar și al băuturilor, care au fost afectate în mod deosebit de inflația recentă.

Sprrijin public mai echitabil și mai bine direcționat

Pentru a asigura continuitatea agriculturii, care să fie atractivă pentru generațiile viitoare de fermieri din întreaga UE, sprijinul public prin intermediul **PAC rămâne esențial pentru a sprijini veniturile fermierilor**. Plățile directe din cadrul PAC joacă în continuare un rol esențial în sprijinirea și stabilizarea veniturilor agricole la nivel de fermă, reprezentând, în medie, 23 % din veniturile fermelor în 2020¹⁸.

Viitoarea PAC, ca parte a viitoarelor propuneri privind CFM, va fi mai simplă și mai bine direcționată, pentru a sprijini **o politică agricolă a UE ambițioasă și orientată spre viitor**. Ea va defini un echilibru mai clar între politicile de reglementare și cele bazate pe stimulente care îi afectează pe fermieri.

În plus, Comisia recunoaște că imaginea publică a PAC a fost afectată de percepțiile privind lipsa de echitate în distribuirea plăților în unele teritorii.

Ca principiu general, sprijinul viitor prin PAC va fi, prin urmare, direcționat mai mult către fermierii care se angajează în mod **activ** în producția de alimente, în vitalitatea economică a fermelor și în conservarea mediului. Această abordare ar trebui, de asemenea, să ia în considerare prioritizarea producției de produse agricole, care sunt esențiale pentru autonomia strategică și reziliența UE.

Fermierii mici și mijlocii formează structura socială a zonelor rurale, protejând natura și mijloacele de subsistență. Aceștia ar trebui să dispună de condiții care să le permită să desfășoare activități agricole fără sarcini administrative excesive. Având în vedere amploarea acestora, Comisia va lua în considerare creșterea atractivității și extinderea utilizării **instrumentelor simplificate de sprijin pentru venit**, cu un sistem optimizat de condiții și controale.

Sprijinul ar trebui să fie direcționat în continuare **către fermierii care au cea mai mare nevoie de sprijin**, acordând o atenție deosebită fermierilor din zonele care se confruntă cu constrângeri naturale, tinerilor și noilor fermieri, precum și fermelor mixte.

Se va avea în vedere utilizarea sporită a unor **măsuri precum degresivitatea și plafonarea plăților**, ținând seama de diferitele realități structurale și sectoriale ale statelor membre. Toți fermierii ar trebui să beneficieze în continuare și de instrumente precum plățile pentru servicii ecosistemice care vor fi raționalizate și simplificate, precum și de sprijin pentru investiții și de instrumente de gestionare a crizelor și a riscurilor.

Pe baza experienței acumulate cu actualele planuri strategice ale PAC, **este necesar să se raționalizeze și mai mult modul în care este pusă în aplicare PAC**. Complexitatea actuală necesită o abordare mai strategică.

Viitoarea PAC pentru perioada de după 2027 se va baza pe obiective de politică de bază și pe cerințe de politică specifice, acordând în același timp statelor membre o mai mare responsabilitate și răspundere cu privire la modul în care îndeplinesc aceste obiective.

Flexibilitatea va fi extinsă la fermieri, oferindu-le o mai mare posibilitate de a lua măsurile necesare în conceperea unor practici agricole mai adaptate fermelor și

¹⁸ Comisia Europeană (2023). *Raport al Comisiei către Parlamentul European și Consiliu: Rezumatul planurilor strategice PAC pentru perioada 2023-2027: eforturi comune și ambiție colectivă*.

contextului lor. Sistemul actual de condiționalitate va fi simplificat. Fermierii au răspuns pozitiv la introducerea eco-schemelor, care îi recompensează pentru furnizarea unor servicii ecosistemice care depășesc cerințele obligatorii. Comisia va orienta viitoarea PAC **favorizând mai degrabă stimulentele în locul condițiilor**.

Valorificarea oportunităților de inovare care îi recompensează pe fermieri

Fermierii sunt inovatori și antreprenori prin natura lor. **Tinerii fermieri doresc să fie motoarele inovării**. O economie neutră din punct de vedere climatic și pozitivă pentru natură oferă noi oportunități pentru sursele complementare de venit pentru fermieri și pescari.

Exemple concrete sunt **sectorul ecologic în creștere și practicile agricole agroecologice** care se dovedesc a fi opțiuni atractive pentru fermierii mai tineri, combinând posibilitățile economice cu rezultatele în materie de mediu și responsabilitatea socială.

Pentru alții, inovarea oferă oportunități noi și interesante. De exemplu, **bioeconomia și circularitatea** oferă un mare potențial pentru agricultură, silvicultură și întregul sistem alimentar, precum și pentru reducerea dependențelor noastre critice. Noua **strategie în domeniul bioeconomiei**, care urmează să fie prezentată până la sfârșitul anului 2025, va urmări poziționarea Uniunii Europene ca lider mondial pe piața bioeconomiei, aflată în expansiune rapidă. Trebuie să accelerăm comercializarea biosoluțiilor circulare, să extindem biotehnologiile revoluționare, să valorificăm oportunitățile de piață emergente și să eliminăm lacunele în materie de investiții. Acest lucru va fi deosebit de benefic pentru comunitatea agricolă, permițând diversificarea fluxurilor de valoare, valorificarea reziduurilor agricole, consolidarea rolului producătorilor primari în lanțul valoric și generarea de noi locuri de muncă în zonele rurale. Comisia va colabora cu partenerii internaționali, în special prin intermediul Organizației Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură (FAO), pentru a identifica împreună modalități durabile de mobilizare a potențialului bioeconomiei pentru fermierii nu doar din Europa, dar și din întreaga lume.

Instrumentele de finanțare inovatoare, inclusiv finanțarea privată și mixtă dintre sectorul public și cel privat, pentru natură, pe lângă sprijinul public, pot recompensa fermierii care mențin sau trec la practici pozitive pentru natură și pot facilita colaborarea acestora cu întreprinderi și investitori care au un interes economic în astfel de practici.

Agricultura carbonului a devenit deja o sursă suplimentară de venit. Regulamentul privind absorbțiile permanente de carbon și agricultura carbonului (CRCF)¹⁹ a creat primul cadru voluntar la nivelul UE de certificare pentru absorbțiile permanente de carbon, agricultura carbonului și stocarea carbonului în produse în întreaga Europă, iar în prezent sunt elaborate metodologii de certificare pentru a monitoriza, raporta și verifica în mod fiabil absorbțiile permanente de carbon, reducerea emisiilor din sol și beneficiile pentru biodiversitate. Aceste metodologii se vor baza, acolo unde este posibil, pe schemele existente, care le oferă deja fermierilor venituri suplimentare. Odată dezvoltate pe deplin, ar trebui stimulate modalități eficiente de corelare a ofertei cu cererea pentru aceste credite voluntare, pentru a optimiza oportunitățile lor de venituri suplimentare pentru fermieri.

¹⁹ Regulamentul 2024(EU)3012.

În viitor, Comisia va completa acest lucru prin dezvoltarea de oportunități de **credite pentru natură**, unități de acțiuni pozitive pentru natură, care să reprezinte rezultate cuantificate și certificate de înaltă calitate, pozitive pentru natură. Un număr de sisteme elaborate de operatorii comerciali, deja existente, precum și alte proiecte-pilot care sunt în curs, atât la nivelul UE, cât și la nivel internațional, demonstrează potențialul important al unor astfel de proiecte, pe baza cărora se pot dezvolta și alte acțiuni ulterioare.

De asemenea, apar oportunități importante în ceea ce privește **producția de energie din surse regenerabile**, o cale care sporește securitatea energetică, reduce emisiile de gaze cu efect de seră și oferă fermierilor și silvicultorilor venituri suplimentare și perspective de inovare. Fermierii ar trebui nu numai să fie și mai **autonomi din punctul de vedere al consumului de energie, de exemplu, cu panouri solare, centrale eoliene și producție de biogaz**, ci și să își poată **livra produsele energetice pe piață**, inclusiv prin intermediul comunităților de energie.

Exemple:

Digitalizarea (inclusiv IA), cercetarea și tehnologiile agricole inovatoare au potențialul de a revoluționa agricultura și de a reduce costurile în cadrul fermelor, contribuind astfel la îmbunătățirea veniturilor.

- Platformele de comerț electronic, instrumentele digitale de marketing și piețele online pot ajuta fermierii și alți actori din sistemul agroalimentar să ajungă la o bază mai largă de clienți și să își diversifice fluxurile de venituri.
- Agricultura de precizie și soluțiile bazate pe date pot crește profitabilitatea prin optimizarea factorilor de producție.
- Cele 100 de laboratoare vii ale misiunii de cercetare și inovare „Un pact al solului pentru Europa” din cadrul programului Orizont Europa prezintă o resursă fără precedent pentru a sprijini fermierii să își îmbunătățească solurile în contextul prețurilor ridicate ale factorilor de producție pentru îngrășăminte și al deficitului de apă și al altor fenomene extreme, cum ar fi inundațiile.

Elaborarea unei agende ambițioase de investiții

Un sistem agroalimentar rezilient și durabil necesită investiții semnificative și, prin urmare, **acțiuni îndrăznețe pentru a finanța și a reduce riscurile asociate tranziției către durabilitate**. Sectorul agricol se confruntă cu un deficit de finanțare semnificativ, estimat la 62 de miliarde EUR (pentru 2022), mult mai mare decât în 2017²⁰. Însă obținerea unui împrumut de la o bancă, de la instituții financiare sau de la un investitor privat este dificilă, în special pentru tinerii fermieri. Aceasta este o consecință a dimensiunii relativ mici a fermelor, a rentabilității scăzute sau modeste a investițiilor, a rentabilității și riscurilor extrem de variabile, a producției imprevizibile din cauza impactului meteorologic și climatic și a expunerii la piețe volatile (globale) de mărfuri.

PAC va continua să finanțeze investiții pentru a promova competitivitatea, sustenabilitatea și reziliența sectorului agricol. În acestea se includ investițiile adesea relativ mici la nivel de fermă agricolă, precum și infrastructura publică și privată

²⁰ Comisia Europeană & BEI, *Financing gap in the EU agricultural and agri-food sectors* (Deficitul de finanțare în sectoarele agricol și agroalimentar din UE), FI Compass, 2023.

necesară pentru modernizarea sectorului. Instrumentele existente se pot consolida reciproc numai dacă sunt utilizate într-un mod mai inteligent în viitor.

Comisia va depune eforturi în vederea utilizării cu eficiență a finanțării și investițiilor publice și pentru a mobiliza capitalul privat și a reduce riscurile aferente acestuia, colaborând îndeaproape cu investitorii instituționali, cum ar fi **Grupul Băncii Europene de Investiții** (EIBG), precum și cu sectorul bancar.

În acest sens, Comisia va analiza opțiunile de instituire a unor sisteme de asigurare împotriva riscurilor pentru producătorii primari și, de asemenea, va explora parteneriatele public-privat pentru a **atrage investiții pentru IMM-urile din sectorul agricol și alimentar** în scopul de a accelera transformarea lanțului agroalimentar.

Încurajarea antreprenoriatului: o nouă strategie pentru reînnoirea generațiilor

Viitorul suveranității alimentare în Europa în 2040 se sprijină pe umerii tinerilor și noilor fermieri de astăzi.

Una dintre condițiile prealabile pentru creșterea atractivității sectorului agricol este de a **aborda principalele obstacole din calea reînnoirii generațiilor**, în special accesul la terenuri, investiții, competențe și altele. „Dreptul de a rămâne” poate fi aplicat instalării tinerilor fermieri care doresc să rămână și să desfășoare activități agricole pe teritoriul lor.

Dar această responsabilitate nu poate fi suportată exclusiv de PAC. Stimularea unei veritabile reînnoiri a generațiilor necesită o abordare la nivelul întregii societăți și o combinație de politici între diferite domenii și responsabilități, dintre care multe țin de competențele naționale și regionale.

Comisia va coordona activitatea privind **Strategia pentru reînnoirea generațiilor**, care va fi realizată în 2025, în strânsă cooperare cu statele membre, cu Parlamentul European și cu principalele părți interesate. Această strategie va **oferi recomandări** pentru răspunsurile politice și măsurile necesare, atât la nivelul UE, cât și la nivel național/regional.

Disponibilitatea limitată a **terenurilor** fertile, în contextul unei concurențe din ce în ce mai mari pentru utilizarea acestora și al consecințelor schimbărilor climatice, pune comunitatea agricolă într-o situație dificilă, în special pe noii fermieri din sector. Politica funciară acoperă numeroase aspecte, în principal în cadrul competențelor naționale. Această activitate ar trebui să ia în considerare condițiile de mobilitate și de transfer al terenurilor, precum și principiile de atenuare a ocupării terenurilor, pe baza bunelor exemple din mai multe state membre în ceea ce privește programele de mobilitate a terenurilor. La fel de importantă este transparența în ceea ce privește amenajarea teritoriului și achizițiile de terenuri. Statele membre au potențialul de a dezvolta pârgii puternice în setul lor național de instrumente care ar putea facilita reînnoirea generațională, inclusiv prin **sisteme de pensii și stimulente fiscale**.

Ca răspuns la solicitarea Parlamentului European și în conformitate cu recomandarea Dialogului strategic, Comisia Europeană va depune eforturi în vederea lansării unui **Observator al UE privind terenurile agricole**²¹. Vom spori transparența și cooperarea în domenii precum tranzacțiile cu terenuri și transferurile de drepturi de utilizare a terenurilor, tendințele prețurilor și comportamentul pieței, schimbările în utilizarea

²¹ PP 08 25 01 — *Observatorul UE privind terenurile agricole, controlul și accesul la terenurile agricole*; Rezoluția legislativă a Parlamentului European din 27 noiembrie 2024 referitoare la proiectul comun de buget general al Uniunii Europene pentru exercițiul financiar 2025, P10TA(2024)0050.

terenurilor, precum și pierderea terenurilor agricole și naturale. Observatorul va ajuta, de asemenea, statele membre să ia decizii în cunoștință de cauză cu privire la reglementarea propriilor piețe de terenuri agricole. O mai mare transparență a evoluțiilor pieței și cooperarea în întreaga UE vor facilita realizarea intereselor legitime ale politicii agricole în conformitate cu libertățile pieței unice.

3.2. Un sector competitiv și rezilient în fața provocărilor globale

Într-o lume interconectată în care UE este atât cel mai mare exportator agroalimentar din lume, cât și unul dintre cei mai mari importatori, modul în care producem, consumăm și comercializăm produse agricole are un impact major asupra relațiilor noastre cu țările terțe²².

Războaiele și conflictele sunt principalii factori determinanți ai insecurității alimentare. La rândul său, insecuritatea alimentară poate duce, de asemenea, la instabilitate, iar în ordinea mondială în schimbare, alimentele sunt utilizate ca armă. Partenerii noștri comerciali recurg la acțiuni unilaterale care vizează sectoarele-cheie, exporturile noastre se confruntă în continuare cu bariere, iar lanțurile de aprovizionare globale sunt expuse riscului de denaturare. Urmărirea de către UE a unor standarde ridicate la nivel mondial pentru a proteja obiectivele universale de protecție a mediului, a sănătății umane, a sănătății și bunăstării animalelor, a sănătății plantelor și a siguranței alimentare este adesea considerată un obstacol în calea comerțului. În același timp, fermierii din UE sunt din ce în ce mai preocupați de concurența neloială la nivel mondial și de lipsa reciprocității.

Însă aceste provocări nu vor împiedica Uniunea să continue consolidarea legăturilor cu mulți parteneri interesați, inclusiv prin intermediul strategiei de investiții „Global Gateway”. **Securitatea alimentară mondială și suveranitatea alimentară europeană vor rămâne o parte integrantă a agendei generale a UE în materie de securitate, competitivitate și sustenabilitate.** Având în vedere nivelurile ridicate de foamete, acuta insecuritate alimentară și creșterea prețurilor la alimente în întreaga lume, UE va continua să sprijine țările terțe în ceea ce privește suveranitatea, reziliența și sustenabilitatea lor alimentară, asigurând accesul la alimente sigure, de înaltă calitate și nutritive pentru toți, inclusiv pentru persoanele cele mai vulnerabile, prin asistență umanitară și în conformitate cu dreptul internațional umanitar.

Diversificarea lanțurilor de aprovizionare și promovarea rezilienței transformatoare

Într-o lume marcată de tensiuni geopolitice și geoeconomice, „**dependențele devin vulnerabilități**”, pentru a-l cita pe Mario Draghi²³. În prezent, suveranitatea alimentară a UE depinde în mare măsură de factorii de producție importați, cum ar fi îngrășămintele, hrana pentru animale și energia, care provin, de obicei, din regiuni concentrate geografic. **Reducerea acestor dependențe strategice și reducerea riscurilor lanțurilor de aprovizionare sunt, prin urmare, esențiale**, sprijinind în același timp tranziția către o

²² Valoarea exporturilor agroalimentare ale UE s-a ridicat în 2023 la 230 de miliarde EUR (9 % din totalul exporturilor), iar valoarea importurilor UE la 160 de miliarde EUR (6 % din totalul importurilor), generând un excedent comercial de 70 de miliarde EUR. Surse: DG Agricultură și Dezvoltare Rurală, [Monitorizarea comerțului agroalimentar al UE. Evoluții în 2023](#), martie 2024.

²³ Draghi, M., [Viitorul competitivității europene. Partea A: O strategie privind competitivitatea pentru Europa](#), septembrie 2024, p.15.

economie curată și din ce în ce mai eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor, cu emisii scăzute de dioxid de carbon²⁴.

În ceea ce privește principalele dependențe de importuri, **aprovizionarea cu proteine** a Uniunii depinde în mare măsură de importuri de înaltă calitate dintr-un număr limitat de origini, ceea ce face ca sistemul nostru alimentar să fie vulnerabil la fluctuațiile pieței mondiale și la riscurile în materie de sustenabilitate²⁵. Trebuie să luăm în considerare modul în care proteinele sunt produse și consumate în UE. Prin urmare, Comisia va **elabora un plan cuprinzător** pentru a aborda aceste provocări, integrând politicile, cercetarea și eforturile de pe teren pentru a crea un sistem european mai autonom și mai sustenabil de producție a proteinelor, diversificând în același timp importurile.

O altă dependență importantă este reprezentată de **importurile de materii prime și îngrășăminte**, care sunt esențiale pentru producția și securitatea alimentară. S-a înregistrat o concentrare din ce în ce mai mare a importurilor din câteva origini, în special pentru uree, aproximativ 88 % din importurile UE fiind furnizate de patru țări²⁶. Reducerea acestor dependențe este benefică pentru toate părțile: (i) pentru **competitivitatea industrială europeană curată** prin sprijinirea producției interne de îngrășăminte; (ii) **pentru fermierii** care pot conta pe o ofertă fiabilă și pe prețuri stabile, și (iii) pentru **mediu și climă** prin sprijin pentru utilizarea de îngrășăminte cu emisii scăzute de dioxid de carbon și nutrienți reciclați, cum ar fi RENURE și digestat după tratare adecvată și utilizarea lor eficientă.

Privind în perspectivă, viitoarea extindere a UE va oferi oportunități pentru reziliența UE, cu obiectivul de a menține și de a consolida capacitatea de producție și de export atât în statele membre actuale, cât și în cele viitoare, consolidând astfel autonomia strategică și ponderea UE în comerțul agroalimentar mondial. Există însă și provocări care necesită o analiză atentă, în special în ceea ce privește impactul asupra fermierilor din UE. Pregătirea pentru provocările cu care se confruntă fermierii din UE și abordarea eficace a acestora vor fi esențiale pentru a beneficia de oportunitățile oferite de extindere, inclusiv pentru faptul că ar putea facilita integrarea treptată a țărilor candidate pe piața unică, în timp ce acestea înregistrează progrese în direcția aderării depline la UE.

Către o concurență globală mai echitabilă

Abordarea Uniunii în ceea ce privește **asigurarea unor condiții de concurență echitabile la nivel mondial** va consta în două acțiuni care trebuie să meargă mână în mână:

(a) Cooperarea globală și bilaterală

În contextul geopolitic actual, este clar că **va deveni din ce în ce mai dificil să se ajungă la un consens global** privind standardele agricole și alimentare.

²⁴ Biroul național de perspectivă și strategie al Spaniei, [*Resilient EU 2030. A future-oriented approach to reinforce the EU's Open Strategic Autonomy and Global Leadership*](#) (O UE rezilientă în 2030. O abordare orientată spre viitor pentru consolidarea autonomiei strategice deschise a UE și a poziției de lider mondial), 2023.

²⁵ DG Agricultură și Dezvoltare Rurală, [*Cererea și oferta de proteine*](#), septembrie 2024.

²⁶ Cu importuri de uree în proporție de 38 % din Egipt, 33 % din Rusia și Belarus și 19 % din Algeria, Sursa: Comisia Europeană, DG Agricultură și Dezvoltare Rurală, https://agriculture.ec.europa.eu/data-and-analysis/markets/overviews/market-observatories/fertilisers_en, pagină consultată în februarie 2025.

Cu toate acestea, UE va continua să colaboreze în cadrul abordării „Echipa Europa” cu partenerii noștri și cu principalele organizații internaționale pentru a consolida o punere în aplicare mai strictă a angajamentelor convenite la nivel internațional și pentru a spori nivelul de ambiție al acestora de a realiza sisteme alimentare durabile la nivel mondial, în conformitate cu Agenda 2030 și cu obiectivele de dezvoltare durabilă (ODD). Se va acorda prioritate ridicării standardelor globale în cadrul organismelor internaționale de standardizare în domenii esențiale pentru asigurarea unei concurențe loiale, în special în ceea ce privește produsele pentru protecția plantelor și bunăstarea animalelor. **În 2025, Comisia va prezenta statelor membre linia sa de acțiune privind aprofundarea reciprocității, în vederea elaborării ulterioare a detaliilor.** În al doilea rând, Uniunea va colabora cu FAO și cu partenerii noștri internaționali pentru a stimula elaborarea unei abordări comune care să permită o evaluare comparabilă și echitabilă a aspectelor legate de sustenabilitate ale producției alimentare la nivel mondial, completând activitatea UE privind evaluarea comparativă a sustenabilității.

UE va fi mai fermă în promovarea și apărarea strategică a **exporturilor de produse ale UE**, asigurându-se că țările terțe vor beneficia de pe urma punerii în aplicare a măsurilor de facilitare a comerțului (de exemplu, prelistarea), cu condiția ca și acestea să aplice și măsuri similare față de UE. Ne vom consolida **diplomația economică agroalimentară** și misiunile la nivel înalt dedicate.

La **nivel bilateral**, dialogurile bilaterale existente privind politica agricolă vor fi consolidate și vor fi stabilite **noi dialoguri privind parteneriatul în domeniul politicii agroalimentare** cu principalii parteneri bilaterali, regionali și continentali. În acest context, parteneriatele strategice și cuprinzătoare cu vecinătatea noastră sudică și viitorul nou Pact pentru Mediterana oferă oportunități importante în acest sens. De asemenea, negocierile bilaterale și acordurile de liber schimb vor fi utilizate la potențialul lor maxim de către UE. Interesele agricultorilor europeni vor continua să fie protejate. UE va consolida punerea în aplicare și asigurarea respectării capitolelor/dispozițiilor privind comerțul și dezvoltarea durabilă, precum și a capitolelor privind sistemele alimentare durabile, cu priorități și acțiuni mai specifice și mai operaționale specifice fiecărei țări, inclusiv în legătură cu sectoare specifice de activitate, după caz. În cadrul dialogurilor noastre de parteneriat, vom acorda o atenție deosebită posibilului impact al politicilor de reglementare ale UE asupra sistemelor agroalimentare locale și vom asigura coerența între politicile interne și externe ale UE legate de agricultură, mediu, climă și sănătate.

(b) Cadrul Uniunii pentru un sector agroalimentar competitiv

În același timp, Uniunea se va asigura pe plan intern că aplicarea standardelor ambițioase ale UE nu conduce la presiuni economice, sociale și asupra mediului și că sectorul agroalimentar european nu este dezavantajat din punct de vedere concurențial fără reciprocitate corespunzătoare. În acest scop, **UE va pune în aplicare în mod coerent un mecanism de verificare a impactului asupra IMM-urilor și al competitivității în politicile sale**, astfel cum se menționează în Busola pentru competitivitate, evaluând în mod consecvent impactul reglementărilor Uniunii asupra fermierilor și IMM-urilor agroalimentare din UE, asupra comerțului și asupra riscurilor de a crea presiuni și va examina în detaliu implicațiile acordurilor de liber schimb în curs de negociere pentru fermierii din UE și sustenabilitatea globală.

Pentru a se asigura că preocupările UE cu privire la bunăstarea animalelor și protecția mediului sunt luate în considerare și pentru a susține valorile morale ale UE ca răspuns la cererea societății, Comisia va urmări, în conformitate cu normele internaționale, **o mai**

bună aliniere a standardelor de producție aplicate produselor importate, în special în ceea ce privește pesticidele și bunăstarea animalelor.

În acest sens, Comisia va stabili un principiu **conform căruia cele mai periculoase pesticide interzise în UE din motive de sănătate și de mediu nu pot fi reautorizate în UE prin intermediul produselor importate.** Pentru a face progrese în acest sens, Comisia va lansa în 2025 evaluarea impactului care va lua în considerare impactul asupra poziției concurențiale a UE și implicațiile internaționale și, dacă este cazul, va propune modificări ale cadrului juridic aplicabil. În mod similar, Comisia va evalua, de asemenea, chestiunea exportului de produse chimice periculoase, inclusiv pesticide, care sunt interzise în UE²⁷.

Un alt element nenegociabil al politicii Uniunii în ceea ce privește importurile este **siguranța alimentelor și a hranei pentru animale, sănătatea animalelor și a plantelor.** Standardele UE privind produsele sunt cele mai înalte din lume și garantează că toate produsele agroalimentare importate sunt sigure. Comisia se va asigura că legislația relevantă privind siguranța alimentară este pusă în aplicare și respectată în mod corespunzător. **Se va institui un grup operativ specific,** care va mobiliza experți și forțe operative din partea Comisiei și a statelor membre, ceea ce va spori în mod semnificativ răspunsul Uniunii la **consolidarea în continuare a controlului asupra importurilor, inclusiv o consolidare puternică a controalelor pe teren.**

În domeniul **bunăstării animalelor,** Comisia se va asigura că viitoarele propuneri legislative aplică aceleași standarde pentru produsele fabricate în UE și pentru cele importate din țări terțe, abordând, de asemenea, aspecte legate de asigurarea respectării legislației și preocupările exprimate de cetățenii UE. Revizuirea specifică a **legislației privind bunăstarea animalelor** va reprezenta o oportunitate de a aplica acest lucru în conformitate cu normele OMC și pe baza unei evaluări a impactului.

În cazul în care partenerii noștri comerciali recurg la concurență neloială și la acțiuni unilaterale care vizează în mod ilegal industria noastră agroalimentară sau pe cea a statelor membre individuale, cu scopul de a ne diviza ca Uniune, UE va utiliza toate instrumentele de protecție de care dispune. Uniunea va elabora (în 2025) o ambițioasă **Plasă de siguranță a unității** pentru industria agroalimentară din UE. În cazuri de constrângere economică a UE sau a statelor sale membre de către țări din afara UE, Uniunea va proteja industria agroalimentară prin toate mijloacele disponibile, inclusiv în contextul OMC sau al instrumentelor autonome ale UE, cum ar fi Instrumentul de contracarare a acțiunilor coercitive, după caz.

De asemenea, Comisia va colabora cu BEI pentru a furniza **credite la export** care reduc riscurile exporturilor pentru industria agroalimentară a Uniunii.

În acest context, rezerva de 1 miliard EUR anunțată în contextul acordului UE-Mercosur în următorul CFM va juca un rol important.

În plus, Comisia va depune eforturi privind consolidarea competitivității și rezilienței sectoarelor sensibile precum sectorul creșterii animalelor, va prezenta un **pachet de simplificare** care va contribui la competitivitatea fermierilor europeni menținând, în același timp, contribuția la obiectivele societale, va propune o **extindere a indicării pe**

²⁷ Comisia Europeană (2020), *Strategia pentru promovarea sustenabilității în domeniul substanțelor chimice. Către un mediu fără substanțe toxice*, COM(2020) 667 final.

etichetă a țării de origine în conformitate cu particularitățile sectoriale și cu normele referitoare la piața unică și își va intensifica politica de promovare.

Pregătirea și protecția împotriva riscurilor în sectorul agroalimentar

„Trebuie să fim mai bine pregătiți, nu numai pentru a supraviețui, ci și pentru a prospera în această nouă realitate”, se afirmă în raportul Niinistö²⁸. Această nouă realitate a fost marcată de șocuri semnificative, de la pandemie, războiul de agresiune al Rusiei și perturbări ale pieței până la boli ale animalelor/plantelor, precum și de o situație geopolitică volatilă. În plus, fenomenele meteorologice extreme, odinioară relativ rare, devin din ce în ce mai frecvente, în timp ce modelele de precipitații se schimbă.

Fermierii se află în prima linie a multora dintre aceste crize. Numărul tot mai mare de riscuri, amenințări și incertitudini impune o **abordare europeană ambițioasă în materie de gestionare a riscurilor și a crizelor**, care ar urma să revizuiască și să consolideze **setul de instrumente pentru o mai bună gestionare a riscurilor și a crizelor** la nivelul UE.

În primul rând, vor fi consolidate stimulentele pentru fermieri pentru a le reduce vulnerabilitatea și expunerea la riscuri prin adaptarea la nivel de fermă, precum și stimulentele pentru ca fermierii să partajeze riscurile (de exemplu, prin intermediul organizațiilor de producători sau al cooperativelor). O agricultură a UE rezilientă la schimbările climatice trebuie să se bazeze pe **politici adaptate la nevoile locale, regionale și naționale**, sprijinind practicile și intervențiile agricole care fac ca producțiile agricole locale să fie adecvate pentru viitoarele condiții climatice.

Pe baza experienței dobândite în urma inițiativelor desfășurate în ultimii ani²⁹, sunt necesare măsuri suplimentare. Viitorul **plan european de adaptare la schimbările climatice** și viitoarea **Strategie privind reziliența în domeniul apei** vor juca un rol important, în special în sprijinirea statelor membre în ceea ce privește pregătirea și planificarea, precum și în abordarea riscurilor și a impactului schimbărilor climatice asupra infrastructurii energetice, de transport și a altor infrastructuri, a apei, a alimentelor și a terenurilor în orașe și în zonele rurale.

Viitoarea PAC va sprijini, într-un mod mai bine direcționat, măsurile și investițiile care fac sectorul agricol mai rezilient la condițiile în continuă schimbare. Vor fi necesare schimbări transformatoare mai ambițioase acolo unde producțiile actuale nu sunt sustenabile pe termen mai lung, de exemplu prin noi strategii locale, cercetare și inovare, inclusiv noi tehnici genomice pentru a produce culturi mai rezistente la schimbările climatice.

În al doilea rând, sunt necesare acțiuni ambițioase în ceea ce privește pregătirea pentru riscuri, asigurarea și reducerea riscurilor. În acest domeniu, cooperarea cu **Banca Europeană de Investiții (BEI)**, cu băncile, cu societățile de asigurări și de reasigurare și cu actorii din lanțul valoric va fi esențială. Acest lucru ar trebui să conducă la o mai bună reciprocitate a riscurilor și la o îmbunătățire a disponibilității și accesibilității asigurărilor agricole pentru fermieri.

²⁸ Niinistö, S., *Safer together – Strengthening Europe’s Civilian and Military Preparedness and Readiness (Mai sigur împreună – Consolidarea disponibilității și pregătirii în domeniul apărării civile și militare a Europei)*, 2024, p.4.

²⁹ Strategia UE privind adaptarea la schimbările climatice, Comunicarea privind gestionarea riscurilor climatice și PAC.

În al treilea rând, Comisia și statele membre trebuie să asigure **coerența politicilor între instrumentele de gestionare a riscurilor și a crizelor**, precum și o mai mare flexibilitate. Instrumentele de gestionare a crizelor ar trebui să încurajeze fermierii să gestioneze în mod proactiv riscurile, iar statele membre să depună eforturi în direcția unor strategii de gestionare a riscurilor eficiente și adaptate.

În plus, **funcționarea rezervei pentru agricultură** ar trebui evaluată cu atenție în vederea reorientării acesteia către crize specifice de o amploare semnificativă, cum ar fi perturbări majore ale pieței și probleme de sănătate a animalelor/plantelor. În plus, acordarea unui sprijin excepțional fermierilor ar trebui să fie mai bine corelată cu măsuri adecvate de gestionare a riscurilor și de prevenire.

Pentru a da curs raportului Niinistö, UE ar trebui să își sporească nivelul de pregătire în ceea ce privește securitatea alimentară de-a lungul întregului lanț alimentar. Activitățile **mecanismului european de pregătire și răspuns în caz de criză în materie de securitate alimentară (EFSCM)** ar trebui să continue, să fie dezvoltate în continuare și să fie legate de gestionarea generală a crizelor la nivelul UE în cadrul unei abordări la nivelul întregii administrații. În concordanță cu viitoarea **Strategie privind o uniune a pregătirii pentru situații de criză**, ar trebui căutate sinergii și o mai bună coordonare în ceea ce privește pregătirea. În plus, ar putea fi explorate noi instrumente specifice agriculturii și alimentelor legate de rezervele alimentare, achizițiile publice comune și creșterea transparenței în perioade de criză. La fel ca în cazul altor sectoare esențiale, cum ar fi sănătatea, ar trebui elaborate planuri globale de pregătire și răspuns la nivel național și regional care să acopere toate aspectele relevante pentru întregul lanț de aprovizionare cu alimente în cadrul unei abordări mai ample a UE în materie de pregătire.

Sprijinirea rezilienței piețelor agricole

Evenimentele geopolitice care duc la denaturări ale comerțului, concurența la nivel mondial, impactul fenomenelor climatice extreme și schimbarea modelelor de consum reprezintă surse de incertitudine pentru multe piețe ale produselor de bază, de la vin, cereale și produse de origine animală la uleiul de măsline. Comisia monitorizează îndeaproape toate piețele și acționează rapid atunci când situația pieței se deteriorează.

Situația specifică a sectorului vitivinicol a necesitat un astfel de răspuns, iar Comisia va lua măsuri pentru punerea în aplicare, în 2025, a recomandărilor Grupului la nivel înalt pentru politica în sectorul vitivinicol³⁰.

Sectorul creșterii animalelor din UE este deosebit de vulnerabil la diferite șocuri și la concurența la nivel mondial. Standardele ridicate ale UE impun crescătorilor de animale din UE să fie lideri mondiali, dar eforturile lor nu se bucură de reciprocitate la nivel global, unde concurează în condiții inechitabile. Aceste standarde presupun, de asemenea, un preț pe care piața nu îl recompensează întotdeauna. **Creșterea animalelor este și va rămâne o parte esențială a agriculturii, a competitivității și a coeziunii UE.** Creșterea sustenabilă a animalelor este esențială pentru economia UE, pentru viabilitatea zonelor rurale și pentru conservarea mediului și a peisajelor rurale. Este un sector în care inovarea poate prospera și poate aduce beneficii concrete.

³⁰ Grupul la nivel înalt pentru politica în sectorul vitivinicol, [Recomandări de politică pentru viitorul sectorului vitivinicol din UE](#), decembrie 2024.

Sectorul creșterii animalelor din UE necesită o viziune pe termen lung care să respecte diversitatea și sustenabilitatea producției animaliere în întreaga Europă. Protejarea acestei diversități înseamnă că nu poate exista o abordare universală, ci mai degrabă soluții teritoriale specifice pentru competitivitatea și sustenabilitatea sectorului. Un impuls puternic ar putea fi dat prin crearea unor condiții favorabile pentru dezvoltarea unui „lanț de producție animalieră de excelență”. Comisia va lansa un **flux de lucru privind creșterea animalelor** pentru a dezvolta căi de acțiune pentru: a) a oferi un diagnostic al provocărilor cu care se confruntă sectorul, inclusiv concurența la nivel mondial; b) a propune instrumente adecvate care să sprijine sectorul și, acolo unde este justificat, măsuri de reciprocitate; c) a căuta modalități de abordare a amprente sale climatice/de mediu, inclusiv modalități de valorificare a legăturii dintre producția animalieră și menținerea pajiștilor valoroase din punctul de vedere al mediului și al climei prin sisteme de creștere a animalelor mai extensive, benefice pentru conservarea biodiversității și a peisajelor; d) a stimula investițiile, dezvoltarea tehnologică și inovarea; și e) a îmbunătăți dezvoltarea unor modele de producție sustenabile.

Reducerea birocrăției pentru a promova un sector agroalimentar competitiv

Fermierii ar trebui să fie antreprenori și furnizori, fără sarcini birocratice sau de reglementare inutile. După cum s-a afirmat în raportul Draghi, cerințele și obligațiile de raportare excesive împiedică competitivitatea economiei și a inovării UE.

Comisia va face eforturi fără precedent în materie de simplificare³¹, inclusiv în sectorul agriculturii. Nu este cazul ca Uniunea să conceapă într-un mod atât de detaliat practicile care trebuie respectate în cadrul fermelor. Numeroase cereri de derogare de la aceste obligații, adesea justificate pe baza particularităților naționale și regionale, au demonstrat că abordările universale nu sunt instrumentul cel mai adecvat pentru un sector atât de diversificat.

În plus, trebuie să existe o mai bună repartizare a sarcinilor între fermieri și statele membre în ceea ce privește punerea în aplicare a reglementărilor și a cerințelor, însoțită de un test de rezistență și de o verificare a impactului legislației existente și al celei noi pe teren. Totodată, ar trebui evitată suprareglementarea și este esențială o evaluare cumulativă a impacturilor.

Noile tehnologii oferă perspective pozitive în materie de simplificare. De exemplu, sateliții de observare a Pământului contribuie la reducerea controalelor la fața locului și a obligațiilor de raportare, furnizând date în timp real și care pot fi utilizate la nivel de fermă. Integrarea tehnologiei satelitare conduce la o mai bună utilizare a resurselor, la reducerea costurilor factorilor de producție și la îmbunătățirea sustenabilității. În consecință, continuitatea și evoluția activelor spațiale ale UE, și anume Copernicus și Galileo, vor stimula și mai mult simplificarea și competitivitatea. În plus, tehnologiile de schimb de date ar putea reduce birocrăția, oferind posibilități pentru o raportare mai raționalizată și automatizată.

În T2 2025, Comisia va propune **un pachet cuprinzător de măsuri de simplificare a cadrului legislativ actual în domeniul agriculturii**, care va asigura: (i) simplificarea și raționalizarea cerințelor la nivelul fermelor pentru a recunoaște mai bine diferitele situații și practici agricole (cum ar fi agricultura ecologică); (ii) raționalizarea sprijinului pentru

³¹ Comisia Europeană (2025), *O Busolă pentru competitivitatea UE*, COM(2025) 30 final.

fermele mici și mijlocii prin utilizarea pe scară mai largă a plăților simplificate; (iii) stimularea competitivității prin îmbunătățirea și simplificarea planificării și a accesului la instrumentele financiare disponibile în actualul CFM; (iv) acordarea unei mai mari flexibilități statelor membre în ceea ce privește gestionarea planurilor strategice.

În plus, în 2025, Comisia va lucra la elaborarea unui **pachet transversal de măsuri de simplificare legislativă** care să asigure o simplificare semnificativă în alte domenii de politică decât PAC care au un impact asupra fermierilor, a întreprinderilor din sectorul alimentar și al hranei pentru animale și a administrațiilor conexe. Acesta se va concentra pe elemente care vor ajuta fermierii și întreprinderile din sectorul alimentar și al hranei pentru animale să fie mai competitive și mai reziliente, ținând seama totodată de șocurile geopolitice și de concurența la nivel mondial.

3.3. Un sector agroalimentar adaptat exigențelor viitorului, în armonie cu natura

Spre deosebire de alte sectoare, producția de alimente se bazează pe natură și ecosisteme și este indisolubil legată de acestea. Capacitatea fermierilor de a produce alimente pe termen lung și de a fi rezilienți depinde de ecosisteme reziliente, de menținerea solurilor, de combaterea dăunătorilor și a bolilor, de polenizarea culturilor, de calitatea și disponibilitatea apei, de aerul curat și de condițiile climatice. UE are obiectivul de a fi neutră din punct de vedere climatic până în 2050 și de a combate și inversa fenomenul degradării mediului. Sectorul agroalimentar are o contribuție importantă la realizarea acestui obiectiv și beneficiază de pe urma acestuia.

În același timp, tranziția ecologică trebuie să integreze cu atenție provocările de natură economică și cele legate de punerea în aplicare, precum și necesitatea unei tranziții juste din punct de vedere social. De asemenea, ea trebuie să recunoască particularitățile agriculturii: pe de o parte, agricultura va avea întotdeauna un anumit impact asupra resurselor naturale, cu limitări în ceea ce privește atenuarea în comparație cu alte sectoare ale economiei. În mod similar, situațiile sunt foarte diferite de la o regiune la alta și de la un teritoriu la altul. Acest lucru necesită, în mod firesc, soluții bine adaptate și specifice, inclusiv soluții bazate pe natură.

Un sector în care decarbonizarea și competitivitatea sunt perfect compatibile

Activitățile agricole pot duce la absorbția carbonului din atmosferă în soluri și biomasă; în majoritatea cazurilor, aceste activități sporesc totodată reziliența producției alimentare la daunele legate de climă, contribuind astfel la securitatea alimentară. Întrucât toate sectoarele trebuie să contribuie la reducerea emisiilor, acțiunile de combatere a schimbărilor climatice în sectorul agroalimentar sunt esențiale pentru îndeplinirea obiectivului mai amplu al unei **UE neutre din punct de vedere climatic și reziliente până în 2050**.

Comisia se așteaptă ca agricultura să realizeze reducerea emisiilor în conformitate cu obiectivul climatic al UE pentru 2030. Pe această bază, Comisia va analiza diferite modalități pentru contribuția sectorului agricol la obiectivul climatic al UE pentru 2040, ținând seama de **particularitățile sectorului și punând accentul pe competitivitatea acestuia, pe necesitatea de a asigura securitatea alimentară și de a consolida bioeconomia, în dialog cu sectorul și cu statele membre**. Această abordare se va reflecta în revizuirea legislației relevante care reglementează emisiile și absorbțiile de

GES din agricultură și din sectorul exploatarei terenurilor, schimbării destinației terenurilor și silviculturii.

Prin **politici eficace care să recompenseze bunele practici și abordările adaptate la nevoile specifice**, există posibilitatea de a reduce mai rapid emisiile provenite din agricultură, sporind în același timp absorbțiile de carbon în sectorul terenurilor, în soluri și păduri. În ceea ce privește emisiile din sectorul zootehnic, recomandările din cadrul fluxului de lucru în acest sector vor servi drept bază pentru dezvoltarea în continuare a unui set de măsuri adaptate pentru a sprijini sectorul și regiunile în eforturile lor de reducere a emisiilor. Vor contribui, de asemenea, progresele tehnologice, inclusiv în ceea ce privește strategiile pentru hrănirea animalelor. În acest sens, viitoarea PAC va evalua modul optim de a-i sprijini pe fermieri pentru a reduce și mai mult emisiile de gaze cu efect de seră generate de activitățile lor agricole și zootehnice.

Industria alimentară și a băuturilor, precum și sectorul comerțului cu amănuntul au, de asemenea, un rol esențial în contribuția la obiectivul climatic pentru 2040 și la protecția mediului. Ar trebui instituite politici și stimulente clare pentru a valorifica potențialul de inovare din sistemul alimentar și din bioeconomie în general, precum și pentru a le oferi cetățenilor UE alimente sănătoase, accesibile ca preț și sustenabile.

Stimularea sustenabilității

Sustenabilitatea din punctul de vedere al mediului le oferă fermierilor din ce în ce mai multe posibilități de producție. Oportunitățile generate de protecția naturii și a climei pot oferi o **agendă pozitivă** pentru agricultura europeană. Această cooperare cu natura asigură reziliență pentru agricultura generațiilor viitoare și a început să facă pași treptați spre obținerea de finanțare din partea sectorului privat, care ar trebui explorată în continuare ca sursă complementară de venit, pe lângă sprijinul public. În ceea ce privește absorbțiile de carbon, agricultura carbonului și stocarea carbonului, aceste abordări vor deveni mai armonizate în UE datorită cadrului de certificare privind absorbția carbonului și agricultura carbonului (CRCF). Viitoarele metodologii și norme de verificare armonizate privind CRCF vor aduce mai multă claritate în această privință.

Cu toate acestea, în ultimii ani, fermele europene au înregistrat o **multiplicare substanțială a standardelor de sustenabilitate, a certificărilor și a cerințelor de raportare**, stabilite de diferiți actori, organizații și instituții, atât publice, cât și private. Aceste metodologii și cerințe de raportare diferite se referă la o gamă largă de aspecte legate de sustenabilitate și au ca rezultat un peisaj fragmentat, caracterizat de inconsecvențe între standarde, de lipsa de comparabilitate a inițiativelor și de semnale înșelătoare cu privire la direcția de urmat. Acest lucru creează costuri de tranzacție ridicate și confuzie pentru fermieri și implică un risc de dezinformare ecologică.

Pentru a aborda această problemă, pe lângă simplificarea și raționalizarea cerințelor UE, Comisia va dezvolta și va introduce treptat un **sistem voluntar de evaluare comparativă pentru evaluările sustenabilității la nivelul fermelor**, ceea ce va permite ca simplificarea și evaluarea comparativă să meargă mână în mână. Abordări similare de evaluare comparativă ar putea fi elaborate împreună cu întregul sector agroalimentar și extinse la acesta, inclusiv sprijinind alegerile consumatorilor.

<i>Un exemplu de evaluare comparativă: Busola pentru sustenabilitate în cadrul fermelor</i>
--

Busola pentru sustenabilitate ar trebui **să servească drept ghîșeu unic** care **să simplifice raportarea și să reducă sarcinile administrative** pentru fermieri, permițându-le să monitorizeze și să înregistreze datele privind sustenabilitatea o singură dată. În al doilea rând, aceasta va ajuta fermierii să adopte treptat practici mai sustenabile și să atragă noi surse de finanțare. Aceasta le va permite să își măsoare și **să compare mai bine rezultatele în materie de sustenabilitate și să demonstreze furnizarea de servicii ecosistemice** prin facilitarea schimbului de date. În al treilea rând, o mai bună măsurare și raportare poate contribui la elaborarea politicilor publice **într-un mod proporțional**. Acest sistem voluntar de evaluare a sustenabilității în cadrul fermelor va fi elaborat pe baza unei **abordări ascendente, participative și orientate către client**.

Agricultură și natură

Asigurarea faptului că agricultura și natura merg mână în mână necesită **o mai bună punere în aplicare, raționalizare și asigurare a respectării legislației existente** și utilizarea stimulentei și a noilor instrumente bazate pe piață pentru a promova schimbarea.

În plus, fermierii au nevoie de un set de instrumente mai avansate pentru a putea desfășura activități agricole într-un mod favorabil naturii și pentru a atinge obiectivele stabilite. Acest set de instrumente necesită o combinație bine calibrată de sprijin public mai bine direcționat din partea viitoarei PAC, investiții în soluții favorabile naturii, mai multe stimulente economice, consiliere adaptată pe baza progreselor înregistrate în cercetare și inovare și un mediu de reglementare mai flexibil.

Un astfel de exemplu este obiectivul UE de a reduce utilizarea pesticidelor dăunătoare. Acest lucru este important atât pentru reziliența pe termen lung a agriculturii, cât și pentru protecția naturii și a sănătății. Cu toate acestea, introducerea unor alternative sub formă de produse de protecție a plantelor biologice sau inovatoare cu risc redus nu a urmat același ritm ca retragerea substanțelor active de pe piața UE. Dacă această tendință continuă, ea poate afecta capacitatea UE de a asigura producția de alimente. Prin urmare, Comisia va analiza cu atenție orice interdicție suplimentară a pesticidelor în cazul în care nu sunt încă disponibile alternative, cu excepția cazului în care pesticidul în cauză reprezintă o amenințare pentru sănătatea umană sau pentru mediul pe care se bazează agricultura pentru viabilitatea sa.

De asemenea, **în 2025, ca parte a pachetului de simplificare din T4, Comisia va prezenta o propunere care accelerează accesul biopesticidelor** pe piața UE. Aceasta va oferi o definiție a substanțelor active de control biologic, va introduce posibilitatea ca statele membre să acorde autorizații provizorii pentru produsele de protecție a plantelor care conțin astfel de substanțe active de control biologic în timp ce evaluarea lor este încă în curs de desfășurare și va crea o procedură accelerată de aprobare și autorizare a acestora.

În plus, Autoritatea Europeană pentru Siguranța Alimentară (EFSA) va trebui să fie consolidată cu resurse suplimentare pentru a accelera procedurile de evaluare a riscurilor, astfel încât să poată juca în continuare un rol central în furnizarea de consultanță științifică promptă, transparentă și independentă. Acest lucru va facilita accesul pe piața UE al produselor inovatoare de protecție a plantelor, asigurând în același timp un nivel ridicat de protecție a sănătății consumatorilor și a mediului.

Solurile sănătoase reprezintă baza agriculturii, atât în prezent, cât și în viitor. În același timp, solurile europene sunt afectate de factori precum schimbările climatice, pierderea

biodiversității, poluarea și, în unele cazuri, gestionarea nesustenabilă a solului. Pentru a remedia această problemă, Comisia va stimula și va sprijini practicile agricole care recuperează, mențin sau îmbunătățesc sănătatea solului. Sprijinul continuu pentru agricultura ecologică rămâne esențial, însă ar putea fi încurajate și alte abordări integrate. În acest sens, instituirea unor **servicii de consiliere independente și fiabile** va fi esențială pentru a se asigura faptul că fermierii se pot baza pe cele mai bune cunoștințe în avantajul solului și al agriculturii.

Agricultura **depinde în mare măsură de apă**, necesitând o aprovizionare constantă și sigură pentru a asigura sănătatea și bunăstarea culturilor, a animalelor și a tuturor formelor de viață. Cu toate acestea, apa este vulnerabilă la o serie de provocări, printre care captarea și poluarea legate de agricultură. UE este din ce în ce mai afectată de stresul hidric, deoarece **deficitul de apă** este exacerbă și mai mult de schimbările climatice. Fenomenele meteorologice nefavorabile cauzate de schimbările climatice reprezintă un risc major pentru producția vegetală, în special în Europa de Sud³². Comisia va prezenta în curând o **strategie pentru reziliența în domeniul apei**, care va prezenta răspunsul Comisiei la nevoia urgentă a unei utilizări mai eficiente ale apei, a reducerii poluării apei și a abordării provocărilor legate de captarea excesivă a resurselor de apă.

Trebuie să se acorde o atenție deosebită îmbunătățirii **gestionării nutrienților la nivel de fermă** și creșterii circularității nutrienților. Ar trebui să se acorde prioritate abordării punctelor critice de poluare cu nutrienți și promovării abordărilor teritoriale integrate. Un aspect esențial în acest sens ar fi gestionarea și controlul nutrienților proveniți din creșterea animalelor pentru a limita externalitățile negative, sprijinirea extensificării în regiunile cu concentrații ridicate de animale și promovarea circularității, care poate contribui la reducerea utilizării îngrășămintelor sintetice. **Evaluarea Directivei privind nitrații, prevăzută pentru sfârșitul anului 2025**, va furniza date suplimentare care vor sta la baza discuției pe această temă.

3.4. Valorificarea alimentelor și promovarea unor condiții de viață și de muncă echitabile în zone rurale dinamice

Alimentele creează legături între oameni în toate teritoriile și regiunile. Ele îi conectează pe fermieri cu consumatorii și creează legături între centrele urbane și locuitorii din mediul rural. Fermierii, pescarii și producția de alimente sunt liantul care menține comunitățile rurale și costiere puternice, aflându-se la baza celorlalte activități economice. Zonele rurale dinamice promovează o producție alimentară de calitate, care, la rândul său, sprijină economia lor. Revigorarea acestor legături între alimente și teritoriu și revitalizarea zonelor rurale vor fi esențiale pentru viitorul agriculturii în Europa.

Condiții de viață și de muncă echitabile în zonele rurale și de coastă europene

Provocările demografice, în special tendințele de îmbătrânire și depopulare, asociate cu o **reînnoire generatională deficitară**, conduc la un declin al populației în vârstă de muncă în majoritatea zonelor rurale și în numeroase zone de coastă din întreaga Uniune.

Ca urmare a tensiunilor geopolitice, regiunile de la frontiera estică a UE cele mai afectate de războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei sunt zone rurale deosebit de vulnerabile, care suscită preocupări și au nevoie de un sprijin specific. Declinul socioeconomic și creșterea depopulării vor avea implicații suplimentare în materie de

³² Agenția Europeană de Mediu, *Evaluarea europeană a riscurilor climatice*, 2024.

securitate, în timp ce aceste zone, în principal rurale, au o importanță strategică pentru securitatea UE.

Pe lângă accesul la terenuri și capital, disponibilitatea unei educații mai bune, locurile de muncă de calitate și perspectivele profesionale, o mai bună mobilitate, serviciile de sănătate de bază și conectivitatea sunt condiții prealabile pentru vitalitatea zonelor rurale și pentru atragerea unei noi forțe de muncă în sectorul alimentar. Producția de alimente și furaje în UE depinde, de asemenea, de lucrătorii agricoli, care provin adesea din alte state membre ale UE sau din țări terțe și care lucrează mult prea des în condiții precare. Această problemă trebuie, mai mult decât înainte, să fie abordată și luată în considerare în mod proactiv în politicile publice. În acest sens, dialogul social și negocierile colective joacă un rol important, în conformitate cu legislația și tradițiile naționale.

Agricultura este o profesie care aduce satisfacții, dar este și exigentă, fiind adesea caracterizată de o lipsă a echilibrului între viața profesională și cea privată, precum și de perioade frecvente de izolare și singurătate, care afectează de multe ori **sănătatea mintală**. Ratele sinuciderilor în rândul fermierilor sunt cu 20 % mai mari decât media națională în anumite state membre³³. Serviciile de consiliere agricolă din cadrul PAC pot avea un rol esențial în sensibilizarea cu privire la sănătatea mintală și la accidentele de muncă, prin acordarea de consiliere specifică fermierilor. De exemplu, în Irlanda, Teagasc sprijină în mod activ sănătatea mintală a fermierilor, sporind gradul de conștientizare prin numeroasele sale activități³⁴.

Pe lângă PAC, o serie de alte politici, inclusiv politica de coeziune, au un impact semnificativ asupra zonelor rurale și contribuie la coeziunea socială, economică și teritorială în Europa. Contribuția politicii de coeziune la diversificarea economică și la furnizarea infrastructurii și a serviciilor conexe poate juca un rol mai important pentru a ajuta zonele rurale să rămână locuri atractive pentru fermieri, familiile acestora și alți locuitori din mediul rural, precum și pentru a stimula turismul. Agroturismul, în special, le poate oferi fermierilor un venit complementar.

Sinergiile și complementaritățile trebuie consolidate în continuare pentru a asigura un sprijin eficace și un impact tangibil în zonele rurale. O coordonare mai strânsă a instrumentelor de finanțare cu politicile sectoriale poate contribui la dezvoltarea zonelor rurale prin eforturi integrate de planificare și punere în aplicare.

În 2025, Comisia va lansa un **Plan de acțiune rurală actualizat al UE**, care va fi consolidat cu proiecte, inițiative și acțiuni din cadrul a numeroase politici ale UE pentru a răspunde noilor priorități ale politicilor europene post-2027. **Principiul analizei din perspectiva mediului rural**, inclusiv evaluările impactului teritorial, va fi operaționalizat în continuare și va dispune de resurse suficiente la nivelul UE. În plus, **Pactul rural**³⁵, lansat în 2021 pentru a oferi un cadru de cooperare cu părțile interesate, va fi consolidat în continuare ca instrument de dialog și implicare a societății civile și a comunităților rurale – atât în sprijinirea punerii în aplicare, cât și în discuțiile privind politicile. De asemenea, Comisia va lua măsuri suplimentare pentru **a combate răspândirea ținută a dezinformării** în zonele rurale.

³³ Comisia Europeană (2023), *Comunicare privind o abordare cuprinzătoare cu privire la sănătatea mintală*, COM(2023) 298 final.

³⁴ Teagasc & Mental Health Ireland, [Sowing Seeds of Support: Positive Mental Health Guidance for the Farming Community](#), 2024.

³⁵ [Pagina principală a Platformei Pactului rural](#) | [Platforma comunitară a Pactului rural](#).

În plus, economia circulară prezintă un potențial semnificativ pentru economia zonelor rurale, în special prin bioeconomie. În viziunea pe termen lung pentru zonele rurale³⁶, Comisia a estimat că dezvoltarea în continuare a bioeconomiei va duce la crearea a 400 000 de noi locuri de muncă de înaltă calificare până în 2035 și până la 700 000 până în 2050, în special în zonele rurale.

Instrumentele de dezvoltare locală participativă, precum **LEADER/dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității și alte forme de cooperare, cum ar fi inițiativa „Sate inteligente”**, care și-au dovedit eficiența, vor fi consolidate în continuare. Conceptul de **zone rurale funcționale** va fi dezvoltat în continuare în vederea remedierii decalajului în ceea ce privește disponibilitatea și accesibilitatea serviciilor pentru cetățenii din mediul rural, în conformitate cu angajamentul Comisiei de a aborda necesitatea unui „drept de a rămâne pe teritoriu” eficace pentru toți cetățenii europeni. Acest lucru este valabil pentru toate zonele rurale, îndeosebi pentru zonele îndepărtate și pentru cele care nu au acces imediat la serviciile oferite de orașe. În acest context, orașele mici și mijlocii au un rol important în asigurarea accesului la servicii și infrastructură.

Regiunile ultraperiferice au o serie de particularități care necesită un sprijin specific și ținut. Comisia confirmă importanța programului POSEI pentru sprijinirea fermierilor din regiunile ultraperiferice. Rezultatele evaluării în curs vor contribui la procesul de reflecție privind modul în care se poate asigura faptul că POSEI poate garanta viitorul pe termen lung al sectorului agricol în regiunile ultraperiferice, contribuind în continuare la securitatea alimentară și la suveranitatea, competitivitatea și reziliența acestora.

Pentru a atrage mai multe femei în agricultură și pentru a permite schimbul de experiență, Comisia va institui o **platformă „Femeile în agricultură”**, care va consolida implicarea femeilor și egalitatea de șanse în sectorul agricol datorită acțiunilor întreprinse de membrii platformei. Aceasta va servi totodată drept forum pentru discuții și schimbul de bune practici.

Valorificarea alimentelor: restabilirea legăturii esențiale dintre agricultură, teritoriu și alimente și valorificarea puterii inovării

În ultimele decenii, relația consumatorilor cu alimentele a evoluat. Alimentele sunt mai prelucrate, obiceiurile alimentare se schimbă, iar lanțurile de aprovizionare au devenit mai lungi și mai complexe. În același timp, accesibilitatea alimentelor rămâne o preocupare majoră, în special pentru gospodăriile cu venituri mici. Deși legătura dintre agricultură, alimente și teritoriu s-a diminuat, evoluția așteptărilor societății în ceea ce privește alimentele oferă oportunități pentru acest sector. **Prin urmare, întoarcerea la „rădăcini” și restabilirea legăturii dintre alimente, teritoriu, caracterul sezonier, culturi și tradițiile locale sunt foarte importante.**

Consumatorii joacă un rol important în această tranziție. Fermierii și pescarii se confruntă cu presiuni pentru a-și îmbunătăți performanța de mediu, în timp ce piețele nu recompensează progresele deja înregistrate și nu stimulează noile practici în materie de sustenabilitate.

³⁶ Comisia Europeană (2021). [*O viziune pe termen lung pentru zonele rurale ale UE - Către zone rurale mai puternice, conectate, reziliente și prospere până în 2040*](#), COM(2021) 345 final.

Pentru a face alegeri în cunoștință de cauză, **consumatorii au nevoie de acces la informații fiabile**. Comisia va continua să aplice legislația UE în materie de protecție a consumatorilor pentru a preveni practicile comerciale neloiale. Eliminarea mențiunilor înșelătoare legate de mediu și a etichetelor de sustenabilitate nefiabile este o condiție prealabilă pentru a le oferi consumatorilor informațiile de care au nevoie pentru a face alegeri sustenabile.

Alimentele sunt o parte esențială a oricărei discuții privind viitorul agriculturii și al producției alimentare în Europa. Însă ele sunt și un **subiect sensibil**, după cum o arată experiența, în care intervin tradițiile sociale și culturale. Acest capitol identifică domeniile în care **acțiunea Uniunii poate aduce valoare adăugată**, fără a aduce atingere competențelor naționale și regionale în ceea ce privește politica în domeniul sănătății și nici libertății de alegere.

Autoritățile locale sunt adesea într-o poziție ideală pentru a conduce eforturile de modelare a unor medii alimentare favorabile prin inițiative plasate sub responsabilitatea comunității, inclusiv consilii alimentare care promovează dialogul cu privire la modalitățile de îmbunătățire a accesibilității și disponibilității alimentelor sănătoase și de înaltă calitate. Comisia va promova astfel de inițiative la nivel național și regional/local și va facilita schimbul de bune practici între statele membre. Un aspect la care Uniunea poate contribui este aducerea acestui dialog și a acestei interacțiuni la nivelul UE.

Prin urmare, **Comisia va organiza în fiecare an un Dialog privind alimentația** cu actorii din sistemul alimentar, inclusiv cu consumatorii, producătorii primari, industria, comercianții cu amănuntul, autoritățile publice și societatea civilă. Acest dialog ar urma să reprezinte forumul pentru abordarea unor chestiuni presante, cum ar fi reformularea produselor alimentare, colectarea de date privind consumul alimentar și accesibilitatea alimentelor, pentru a menționa doar câteva. Pentru a sprijini acest dialog, Comisia va lansa un studiu privind impactul consumului așa-numitelor „alimente ultraprocesate”.

În acest context, **Dialogul privind alimentația** ar trebui să vizeze, de asemenea, promovarea schimbului de bune practici și monitorizarea modului în care sărăcia alimentară este abordată în statele membre prin utilizarea instrumentelor UE și naționale, inclusiv a politicilor sociale, a programelor pentru școli și a cupoanelor alimentare pentru gospodăriile cele mai vulnerabile.

În plus, Comisia va prezenta o propunere legislativă pentru a consolida rolul **achizițiilor publice**. Achizițiile publice ar trebui să urmărească o abordare bazată pe „cea mai bună valoare” pentru a recompensa eforturile în materie de calitate și sustenabilitate depuse de fermierii, industria alimentară și serviciile europene și ar trebui să le ofere întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri) oportunități de a participa la astfel de activități. Această abordare poate oferi stimulentele adecvate pentru a promova consumul de produse locale și de sezon și de alimente produse cu respectarea unor standarde sociale și de mediu ridicate, inclusiv produse ecologice și alimente provenite din lanțuri de aprovizionare mai scurte. În acest sens, dezvoltarea **lanțurilor scurte de aprovizionare cu alimente** rămâne de o importanță strategică pentru a asigura prețuri mai echitabile pentru fermieri și pescari și un acces îmbunătățit al consumatorilor la produse proaspete și de sezon.

În plus, Comisia va propune o revizuire specifică a unui **program al UE pentru școli** care a avut succes, pentru a-i consolida dimensiunea educațională, adaptată la nevoile și tradițiile locale și regionale. **Politica de promovare** a UE va rămâne un instrument strategic care va fi utilizat pentru a spori gradul de sensibilizare a consumatorilor cu

privire la produsele agricole, la produsele din pescuit și acvacultură și la sistemele de calitate din UE, inclusiv cu privire la eticheta UE pentru agricultura ecologică. În acest sens, Comisia va continua să depună eforturi pentru a promova adoptarea în continuare a **indicațiilor geografice**, care reprezintă un instrument puternic pentru producătorii europeni în ceea ce privește valorificarea produselor lor alimentare și a băuturilor lor, conservarea patrimoniului alimentar în toate statele membre și crearea de creștere economică și de locuri de muncă în zonele rurale în care se află.

Contribuția industriei alimentare este esențială pentru dezvoltarea unor modele de afaceri care să consolideze fiecare parte a lanțului valoric, luând în calcul totodată bunăstarea fermierilor, a pescarilor, a lucrătorilor din sector și a consumatorilor. În acest sens, este necesară o abordare cuprinzătoare pentru a încuraja **investițiile în competitivitate, inovare, reziliență și sustenabilitate în prelucrarea, distribuția și vânzarea alimentelor pentru a aborda lacunele și provocările actuale**. De asemenea, Comisia va continua să sprijine activ adoptarea și rezultatele generate de punerea în aplicare a **Codului de conduită al UE pentru afaceri și practici comerciale responsabile în industria alimentară** și va evalua dacă sunt necesare acțiuni suplimentare în cazul în care realizările generate de codul de conduită nu îndeplinesc obiectivele preconizate. Organizațiile de sprijinire a întreprinderilor ar trebui mobilizate pentru a sprijini mai bine IMM-urile din sectorul prelucrării alimentelor și pentru a crea centre virtuale de inovare.

În acest sens, colaborarea în rețea a IMM-urilor poate fi facilitată de platforma de cooperare a clusterelor europene, precum și de viitoarea platformă a parcursului de tranziție agroalimentară. Această platformă va facilita, de asemenea, punerea în aplicare generală a codului de conduită și a parcursului de tranziție pentru ecosistemul industrial agroalimentar.

Întrucât o alimentație diversă și echilibrată poate avea un impact pozitiv asupra bunăstării și sănătății oamenilor, este important să se avanseze, alături de statele membre, în activitatea de monitorizare a efectelor anumitor practici publicitare și de marketing care vizează alimentele. În special, ar trebui investigat impactul asupra sănătății și bunăstării grupurilor celor mai vulnerabile de consumatori, cum ar fi copiii.

Au apărut o serie de **tehnologii inovatoare**, inclusiv în domeniul tehnologiei alimentare, al biotehnologiei și al producției biotehnologice. Menținerea avantajului Europei în materie de inovare în astfel de noi tehnologii este esențială pentru ca sectorul să rămână competitiv și pentru ca UE să rămână lider mondial al inovării în domeniul alimentar. În același timp, anumite inovații din domeniul alimentar sunt uneori considerate o amenințare la adresa tradițiilor și a culturii în Europa. Este nevoie așadar de un **dialog consolidat** pe această temă și de cunoștințe mai bune, pentru a se asigura faptul că aceste inovații pot fi evaluate într-un mod incluziv care ia în considerare și aspectele sociale, etice, economice, de mediu și culturale ale inovării alimentare.

În fine, noile așteptări ale societății în ceea ce privește alimentele modelează comportamentul consumatorilor, în special în ceea ce privește bunăstarea animalelor și originea produselor. Cu un sprijin adecvat, acest lucru poate oferi noi oportunități pentru fermieri. Pentru a aborda acest aspect, Comisia va desfășura schimburi strânse cu fermierii, cu lanțul alimentar și cu societatea civilă și, pe această bază, **va prezenta propuneri de revizuire a legislației existente privind bunăstarea animalelor**, inclusiv angajamentul său de a elimina treptat cuștile. Această revizuire se va baza pe cele mai recente dovezi științifice și va ține seama de impactul socioeconomic asupra fermierilor și a lanțului agroalimentar, oferind sprijin și perioade și căi de tranziție adecvate,

specifice fiecărei specii. În acest sens, Comisia va lua în considerare etichetarea specifică în ceea ce privește **bunăstarea animalelor**, pentru a răspunde așteptărilor societății.

În același timp, continuarea eforturilor de reducere a **pierderilor și a risipei de alimente** este o prioritate-cheie pentru anii următori. Reducerea și evaluarea pierderilor și a risipei de alimente nu numai că vor aduce beneficii cetățenilor, fermierilor și tuturor celorlalți actori din lanțul de aprovizionare cu alimente din UE, ci vor spori și sustenabilitatea sistemului alimentar al UE, contribuind la o utilizare mai eficientă a resurselor și la securitatea alimentară.

4. CREAREA UNUI MEDIU FAVORABIL: PLASAREA CERCETĂRII, A INOVĂRII, A CUNOȘTINȚELOR ȘI A COMPETENȚELOR ÎN CENTRUL ECONOMIEI AGROALIMENTARE A EUROPEI

Digitalizarea ca factor determinant pentru accelerarea tranziției

Tranziția digitală evoluează cu o viteză fără precedent și poate contribui la îmbunătățirea rapidă a performanței economice, a rezilienței și a sustenabilității fermelor. Tehnologiile digitale avansate, inclusiv **inteligenta artificială**, în combinație cu date din internetul obiectelor și din alte surse, pot îmbunătăți în mod semnificativ operațiunile, pot stimula inovarea și pot revoluționa modul în care producem alimente, respectând mediul, clima și oamenii. Cu toate acestea, adoptarea instrumentelor digitale este în urmă în agricultură și în alte segmente ale sistemului alimentar. Costurile ridicate percepute, lipsa competențelor digitale și a încrederii, absența unor soluții adaptate și problemele de conectivitate se numără printre principalele motive pentru care fermierii nu profită pe deplin de valul de digitalizare.

Asigurarea conectivității în zonele rurale va fi o prioritate, în special în zonele îndepărtate, profitând totodată de oportunitățile oferite de soluțiile alternative de conectivitate și de tehnica de calcul la margine. Investițiile în mediul favorabil, cum ar fi **formarea pe tot parcursul vieții în domeniul competențelor digitale și consilierea**, sunt, de asemenea, esențiale, precum și **încurajarea testării și a adoptării**, inclusiv în mod colectiv (de exemplu, prin intermediul cooperativelor). **Sistemele digitale** trebuie să fie integrate și armonizate în continuare, pentru colectarea datelor de către fermieri, alți actori din sistemul alimentar și pentru sistemele statelor membre. Comisia va urmări principiul „**colectare unică, utilizare de mai multe ori**”, reducând sarcina de raportare pentru fermieri, având în vedere inițiativele existente și deja în continuă evoluție la nivelul UE, cum ar fi spațiul european comun al datelor privind agricultura.

Pentru a răspunde acestor provocări, **Comisia va lansa o strategie digitală a UE pentru agricultură** pentru a permite tranziția către un sector agricol și alimentar pregătit pentru digitalizare și orientat spre viitor, evitând, în același timp, posibilele capcane³⁷.

Cunoștințele, cercetarea și inovarea drept catalizatori ai schimbării

Noile **cunoștințe și inovații trebuie să ajungă la fermieri și la alți actori din sistemul alimentar mai rapid și la scară mai largă**, cu o aplicabilitate concretă la nivel de fermă și la fața locului a soluțiilor inovatoare. Nu pornim de la zero: misiunea Orizont Europa

³⁷ Barabanova, Y. și Krzysztofowicz, M., [Digital Transition: Long-term Implications for EU Farmers and Rural Communities](#), Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, Luxemburg, 2023, doi:10.2760/286916, JRC134571.

privind solul sprijină fermierii în tranziția lor către practici sustenabile în materie de gestionare a solului printr-o combinație de C&I și testare și experimentare la fața locului, care ar trebui să continue pentru a asigura o stare bună de sănătate a solurilor în UE până în 2050.

Inovarea avansează și ar trebui valorificată. De exemplu, testarea inițiativelor de reglementare, a noilor tehnologii sau modele de afaceri în **spații de testare** (de exemplu, pentru instrumentele digitale în agricultură) **înainte de implementarea lor și achizițiile publice de soluții inovatoare** vor contribui la eliminarea barierelor, astfel încât mai multe inovații să fie gata pentru a fi utilizate de către fermieri.

Pentru a obține rezultate adaptate nevoilor fermierilor, ar trebui intensificată **crearea în comun** de cunoștințe și inovare în spații de experimentare locale din cadrul fermelor, cu participarea fermierilor, a oamenilor de știință, a inovatorilor și a întreprinderilor, de exemplu în laboratoare vii.

Dezvoltarea **unei noi abordări strategice a UE în materie de C&I pentru a îmbunătăți competitivitatea agriculturii, a silviculturii și a zonelor rurale** va fi esențială pentru a direcționa investițiile în mod eficient, pentru a alinia prioritățile viitoare la evoluțiile științifice și pentru a valorifica noile oportunități.

În acest demers, consolidarea în continuare a parteneriatelor existente public-public și public-privat în domeniul C&I și dezvoltarea altora noi vor fi esențiale pentru punerea în comun a resurselor, a talentelor și a infrastructurilor de cercetare. În acest sens, consolidarea cooperării cu Comitetul permanent privind cercetarea agricolă (SCAR) este esențială. Pe scena mondială, **consolidarea parteneriatelor internaționale și a cooperării cu organizații internaționale** precum FAO, OMSA, CGIAR și OCDE va contribui la găsirea unor soluții inovatoare la provocările globale și la Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă.

Inovațiile în domeniul ameliorării plantelor, inclusiv utilizarea instrumentelor biotehnologice, cum ar fi noile tehnici genomice (NTG), sunt esențiale pentru accelerarea dezvoltării unor soiuri rezistente la schimbările climatice, care economisesc resurse, nutritive și cu randament ridicat, contribuind astfel la securitatea alimentară și la suveranitatea alimentară a UE. Noile tehnici genomice pot produce, de asemenea, microorganisme cu impact pozitiv asupra producției agricole, de exemplu, reducând nevoia de îngrășăminte sintetice.

Pentru a profita de avantajele acestor inovații, este necesar un cadru de reglementare favorabil în UE. Acesta asigură, de asemenea, condiții de concurență echitabile cu un număr tot mai mare de țări terțe, care își adaptează în prezent legislația sau au făcut-o deja. Prin urmare, este deosebit de important să se finalizeze procedura legislativă pentru propunerea Comisiei privind noile tehnici genomice și să se pună rapid în aplicare legislația respectivă. Comisia se angajează să lucreze în strânsă cooperare cu Consiliul și cu Parlamentul European pentru a ajunge în scurt timp la un compromis orientat către viitor.

Consolidarea sistemelor de cunoștințe și inovare în agricultură și sprijin pentru consiliere

Noile cunoștințe și inovații care decurg din programele UE de C&I trebuie să fie larg accesibile și utilizate în practică. Statele membre trebuie să depună eforturi substanțiale pentru **consolidarea sistemelor de cunoștințe și inovare în agricultură** (AKIS) și să coreleze resursele cu gama mai largă de nevoi cu care se confruntă sectorul, în special pentru a sprijini mai bine fermierii în tranziția lor către sustenabilitate. În acest scop,

PAC va continua să ofere un sprijin puternic pentru punerea în aplicare a strategiilor AKIS, parteneriatul european pentru inovare (PEI) AGRI fiind o piatră de temelie. Aceasta va promova, de asemenea, acțiuni suplimentare pentru consolidarea rolului **consilierilor independenți și competenți** și pentru elaborarea unor **oferte de formare atractive**, care să răspundă nevoilor fermierilor pe tot parcursul vieții lor profesionale și să fie deosebit de adaptate la **evoluția cererii de competențe** a noii generații de fermieri și la perspectivele lor profesionale.

Abordarea **deficitului și a neconcordanțelor în materie de competențe** în sectorul agricol prin anticipare și investiții specifice în formare și consiliere de înaltă calitate va fi esențială pentru a atrage o nouă generație de antreprenori agricoli talentați și pentru a construi un sistem agricol și alimentar competitiv, sustenabil și rezilient. Viitoarea **uniune a competențelor** va oferi un nou impuls pentru a stimula o abordare mai strategică a învățării pe tot parcursul vieții favorabile incluziunii și a dezvoltării competențelor în agricultură și va valorifica la maximum instrumentele disponibile pentru a repositiona agricultura ca o alegere profesională atractivă și profitabilă.

5. CONCLUZII

Prezenta comunicare prezintă reflecția Comisiei asupra viitorului agriculturii și alimentelor în Europa. Sectorul agroalimentar european are multe puncte forte și este lider în ceea ce privește sănătatea, siguranța, calitatea, sustenabilitatea și inovarea în domeniul producției alimentare. Trebuie să valorificăm aceste puncte forte. Însă, în contextul geopolitic actual, Uniunea **trebuie să își consolideze răspunsul** la provocările cu care se confruntă fermierii, pescarii și alți actori din mediul rural și sectorul agroalimentar și să se pregătească pentru viitor printr-un **răspuns politic mai ferm în favoarea autonomiei noastre strategice și a suveranității noastre alimentare**, urmărind în același timp obiectivele sale de protecție a naturii și de decarbonizare. Acest răspuns politic este unit în jurul unei **viziuni comune care va încadra activitatea Comisiei pentru întregul mandat** în toate domeniile de politică care au un impact asupra agriculturii și alimentelor.

Realizarea acestei viziuni nu poate depinde doar de UE. Este nevoie ca noile generații de fermieri, operatori din sectorul agroalimentar, consumatori informați și comunități rurale să preia responsabilitățile generației actuale în calitate de antreprenori, gardieni ai zonelor rurale și agenți ai schimbării. Aceasta necesită un dialog consolidat la toate nivelurile de guvernare, cu instituțiile UE, cu autoritățile naționale, regionale și locale, precum și cu partenerii noștri internaționali.

Din acest motiv, prezenta comunicare lansează acest dialog pentru a îmbogăți reflecțiile Comisiei cu privire la calea de urmat în ceea ce privește cele patru domenii prioritare și factorii favorizanți ai acestora. Multe dintre subiectele cuprinse în aceasta sunt sensibile și adesea nu găsesc cu ușurință un consens în societate, în special aspectele legate de alimente, creșterea animalelor și viitorul PAC. De aceea sunt lansate noi direcții de lucru pentru a elabora aceste aspecte-cheie și pentru a găsi soluții în strânsă colaborare cu părțile interesate relevante și cu factorii de decizie politică. Experiența arată că soluțiile universale nu pot fi aplicate unui sector atât de divers, iar dialogul strategic a solicitat mai degrabă un răspuns teritorial și adaptat.

Comisia invită Parlamentul European, Consiliul, Comitetul Economic și Social European, Comitetul Regiunilor, partenerii sociali și toate părțile interesate să contribuie în mod activ la dezvoltarea și punerea în aplicare a inițiativelor din prezenta comunicare.